

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 7/2016

Cena \$ 2.50

JULY 2016

Hradisko svatého Klimenta u Osvětiman

Hradisko sv. Klimenta je pro věřící křesťany místem prvních nesmělých krůčků křesťanské slovanské bohoslužby na Velké Moravě, později tak úspěšně rozšířené a dodnes živé u jižních a východních Slovanů. Pro historiky je místem působení spoluzakladatelů prvního mocného křesťanského státu Slovanů, nazývaného Velká Morava, totiž soluňských bratří sv. Konstantina-Cyrila a sv. Metoděje. Pro pěší i motorizované turisty je „Klimentek“ cílem romantických víkendových a dovolenkových výletů do přírody.

Zbytky dávného raně-středověkého Hradiska sv. Klimenta, původem z 1. pol. 9. století, leží v České republice, v zemi Moravské, v přírodním parku Chřibý, v malebných lesích cca 4 km severozápadním směrem od obce Osvětimany, a současně také cca 5 km jiho-východním směrem od obce Koryčany. Na turistické mapě jeho polohu najdeme pod názvem Hora sv. Klimenta, kóta 460 (někdy též 461). Rozkládá se na jihozápadním vrcholku Chřibů, na jazykovitě protáhlé ostrožně. Hradisko střežilo starou kupeckou cestu mezi Pomoravím a Brněnskem, přičemž u něho stála samostatně hospodařící slovanská osada. Hradisko je před nepříteli poměrně dobře ukryto. Na východě a na západě je chráněno horskou hradbou, od které je však odděleno strmými svahy hlubokého údolí Klimentského potoka a roklinami jeho malých přítoků. Ostrožna, na níž stojí hradisko, má přibližně trojúhelníkový tvar o délce 1,4 km. Střední část ostrožny je tvořena širokým, poměrně plochým terénem s mír-

ným sklonem k jihu, který byl (snad už velmi dávno) uměle srovnán do plošiny oválného tvaru. Na akropoli Hradiska sv. Klimenta jsou dnes vyznačeny (do výšky cca 0,5 m vyzděny) základy středověkého kostela, který byl v poslední třetině 14. století (po roce 1358) postaven brněnskými augustiniány na místě původní velkomoravské kaple z 9. století. Hradisko a původní kaple z 9. století byly po pádu Velké Moravy spravovány pouze zbylými, nepočetnými mnichy slovanské liturgie, tzv. „černými mnichy moravskými“, baziliány. Vedle nedávno vyzděných základů stojí dnes dřevěná kaple, postavená teprve až roku 1964, a také Zvonice sv. Gorazda, pocházející až z roku 1985. Hradisko dodnes obepínají mohutná dvojí valová opevnění, z východní strany až trojitá! Prostor vnitřní opevněné plochy má velikost přibližně 8 hektarů, vnější val obepíná plochu cca 22 hektarů.

Existenci Hradiska sv. Klimenta a staré kupecké cesty v časech Velké Moravy dokládá mj. nález zlaté byzantské mince, tzv. solidu císaře Theofila, který vládl v letech 829–842. Byl to otec pozdějšího byzantského císaře Michaela III. Vilém Hrubý už v roce 1942, a potom v roce 1958 našel velké množství velkomoravské keramiky, kostěné proplétáčky a kamenné brousky. Do 2. pol. 9. století datoval úlomky bílé omítky a jemné malty v prostoru kněžiště středověkého kostela, které bylo zbytkem původní kaple sv. Klimenta z 9. století.

Nejstarší písemné zprávy o této lokalitě pocházejí z listiny datované k 18. 4. 1358. V ní olomoucký biskup Jan Očko z Vlašimi potvrzuje, že markrabě moravský Jan Jindřich Lucemburský daroval brněnským augustiniánům „kapli blahoslaveného Klimenta, papeže a mučedníka, ležící v lesním zátíší blíže svého nového hradu Cimburka, zároveň s budovou k téže kapli přiléhající, oběhnanou příkopem“.

Z dalších písemných pramenů se dovídáme, že husité z Nového Tábora u Nedakonice v dubnu roku 1421 poté, co neúspěšně zaútočili na město Kyjov, při zpáteční cestě zničili augustiniánské

Poutní mše svatá na hradisku sv. Klimenta

proboštství u Osvětiman, obdobně jako předtím, 12. ledna 1421, zničili cisterciácký klášter na Velehradě. V dalších letech byl řád augustiniánů postižen povinností platit válečné finanční poplatky, k obnově kláštera na Hoře sv. Klimenta u Osvětiman proto už nikdy nedošlo. Také veškerý hospodářský život obyvatel na Hoře sv. Klimenta postupně ustával. Totéž místo pak bylo obýváno už jenom poustevníky. V průběhu 16. stol. přestaly být ruiny kláštera obývány definitivně.

Kolem roku 1700 zaznamenal přerovský katolický farář J. J. I. Středovský lidovou pověst, která se vztahuje k roku 864: „Když se sv. Konstantin-Cyril obával nejistého štěstí válečného, velmi jsa starostliv o svůj klenot, totiž ostatky sv. Klimenta, počal stavěti s dovolením královým (Rostislavovým, pozn. J. K.) na místě nepřístupném, horami a lesy obklopeném, nedaleko Velehradu, v okolí, které nyní starý hrad Cimburk ohražuje, kostel ke cti sv. Klimenta, ve kterém, kdyby nebezpečnost hrozilo, mohly by se drahé ostatky...ukrýti mimo hluk válečný“. Podle J. J. I. Středovského tu ještě po roce 1700 na vrcholu kopce čněly „dosti vysoké zbytky kostelních zdí“.

S Horou sv. Klimenta je spojena tzv. „svatoklimentská daň“. Kníže (král?) Rostislav ji měl uložit městům Leváre a Bánovce, a také hradu Buchlovu. Daň měla sloužit k udržování tzv. „svatostanu sv. Klimenta“.

Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Novodobá zvonice na Klimentku

Foto na titulní straně:

Základy kostela na hradisku sv. Klimenta

Sv. Marie Magdalény 22.července

Papež povýšil její památku na svátek

**Marie Magdaléna
světem se kochala,
jako velká hříšnice
dlouho setrvala.**

**A když svět opustila,
všecky věci marné,
Krista následovala,
v chudobě, v pokoře.**

**Když byl ukřižovaný,
tu pod křížem stála,
s Marií, Makou Boží,
žalostně plakala.**

**Nazítří brzy ráno
hledala ho v hrobě.
Vzali mi Pána mého,
nařikala sobě.**

**Když se jí Mistr zjevil,
chtěla ho libati,
řekl jí: „Ženo, nesmíš
mě se dotýkati.**

**Měla jít k apoštolům
by jim zvěstovala
to, že mluvila s Pánem
a že ho poznala.**

*Liturgie hodin,
hymnus k hodině čertby*

Liturgická památka Marie Magdalény bude podle římského kalendáře nově slavena jako svátek. Vyplývá to z dekretu, který podepsal 3. června 2016 prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti kardinál Robert Sarah. O změnu požádal papež František.

Jak uvádí latinsky psaný dekret, datum nového svátku Marie Magdalény zůstane 22. července. Při liturgii se budou používat stejné texty, jako jsou nyní uvedené v misálu a v Liturgii hodin. Nově však přibude samostatná preface, která byla zveřejněna v latinském jazyce. Biskupské konference mohou tento text přeložit, aby se po schválení Apoštolského stolce používal v národních jazycích.

Podle sekretáře Kongregace pro bohoslužbu a svátosti Artura Rochea souvisí změna s aktuálním církevním kontextem, který vyžaduje hlubší zamyšlení nad tématy důstojnosti ženy, nové evangelizace a velikosti tajemství Božího milosrdenství.

„Byl to Jan Pavel II., kdo věnoval velkou pozornost nejen důležitosti žen v poslání samotného Krista a církve, ale i zvláštní úloze Marie Magdalény, která jako první svědek viděla Vzkříšeného a jako první posel hlásala apoštolům Pánovo vzkříšení,“ píše Mons. Roche v komentáři k dekretu. Tato důležitost přetrvává i v současné církvi, která *„chce přijímat, bez jakýchkoliv rozdílů, muže a ženy všech ras, národů a jazyků, aby jim hlásala dobrou zprávu evangelia Ježíše Krista, doprovázela je na jejich pozemské pouti a nabízela jim zázraky Boží spásy.“*

Papež František rozhodl o povýšení památky na svátek v kontextu Svatého roku milosrdenství, aby poukázal *„na důležitost této ženy, která projevila velkou lásku a byla Kristem tak milovaná,“* dodává Roche.

Podle Písma byla Marie Magdaléna ženou, ze které Ježíš *„vyhnal sedm zlých duchů“*. Doprovázela Krista na jeho cestách a následovala jej až ke kříži. V zahradě, v níž bylo uloženo Ježíšovo tělo, se s Pánem setkala po jeho vzkříšení. Západní tradice, zejména od Řehoře Velikého, často identifikovala Marii Magdalskou se sestrou Lazara a Marty z Betánie.

Komentář k dekretu také poukazuje na kontrast mezi Evou, ženou ze zahrady ráje, a Marií Magdalskou ze zahrady zmrtvýchvstání: první vnesla smrt do světa, v němž vládł život, druhá hlásala život od místa smrti od hrobu. Výzva, s níž se Ježíš k Magdaléně obrátil po svém vzkříšení: *„Nedotýkej se mě“*, je apelem na celou církev, aby nehledala lidské jistoty a pocty, nýbrž víru v živého a vzkříšeného Krista.

„Je správné, aby měla připomínka této ženy stejný stupeň slavení, jaký byl dán ve Všeobecném římském kalendáři apoštolům, a aby se zdůraznilo zvláštní poslání této ženy, která je příkladem a modelem pro každou ženu v církvi,“ uzavírá svůj komentář Mons. Roche.

Tiskové středisko Svatého stolce

LITURGICKÁ ČTENÍ

15. neděle v mezidobí - 10. července 2016

1. ČTENÍ - Dt 30, 10-14

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Budeš poslouchat hlas Hospodina, svého Boha, a zachovávat jeho příkazy a nařízení, to, co je napsáno v knize tohoto Zákona, a obrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, celým srdcem a celou duší. Neboť tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš nesnadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: Kdopak nám vystoupí do nebe, aby nám ho snesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat? Není daleko za mořem, že bys musel říkat: Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat? Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.“

2. ČTENÍ - Kol 1, 15-20

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Ježíš Kristus je věrný obraz neviditelného Boha, prvorozený z celého tvorstva. V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný; ať už jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti - všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. A on je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm sídlila plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všechno tvorstvo jak na nebi, tak na zemi tím, že jeho krvi, prolitou na kříži, zjedná pokoj.

EVANGELIUM - Lk 10, 25-37

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ On odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou i celou svou myslí a svého bližního jako sám sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a octl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumaru, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.“ Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

16. neděle v mezidobí - 17. července 2016

1. ČTENÍ - Gen 18, 1-10a

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin se zjevil Abrahámovi v doubravě Mamre, když seděl za největšího denního parna u vchodu do stanu. Když totiž zdvihl své oči a podíval se, hle - stáli před ním tři muži. Sotva je spatřil, běžel jim vstříc od vchodu do stanu, poklonil se až k zemi, a řekl: „Můj pane, jestliže jsem nalezl přízeň v tvých očích, nepřecházej kolem svého služebníka. Připraví ti trochu vody, abyste si umyli nohy, a odpočinete si pod stromem. Přinesu kousek chleba, posílíte se a pak můžete jít dál, neboť proč byste jinak šli kolem svého služebníka?“ Odpověděli: „Nuže, udělej, jak jsi řekl!“ Abrahám pospíšil do stanu k Sáře a pravil: „Honem vezmi tři měřice mouky té nejjemnější, zadělej ji a upeč placky!“ Potom Abrahám běžel ke stádu, vzal mladé krmné tele a dal ho služebníkově, aby ho rychle upravil. Pak vzal kyselé i sladké mléko, tele již upravené a předložil jim to. Obsluhoval je pod stromem, zatímco jedli. Zeptali se: „Kdo je tvá žena Sára?“ Odpověděl: „Tady ve stanu.“ Hospodin řekl: „Vráťtím se k tobě napřesrok v tento čas a tvá žena Sára bude mít syna.“

2. ČTENÍ - Kol 1, 24-28

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Ted' sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev. Do jejich služeb jsem se dal, jak to bylo ve shodě s Božím darem, který mi Bůh svěřil, abych vám plně oznámil Boží slovo, totiž to tajemné rozhodnutí, které bylo skryté od věků a od pokolení, ale které teď bylo odhaleno jeho věřícím: těm Bůh chtěl oznámit, jaké bohatství božské slávy je pro pohany v tomto tajemném rozhodnutí. A to je: Kristus je ve vás, naděje na věčnou spásu. O něm my každému každého člověka napomínáme, každého člověka učíme s veškerou moudrostí, abychom každého člověka učinili dokonalým ve spojení s Kristem.

EVANGELIUM - Lk 10, 38-42

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš přišel do jedné vesnice, kde ho přijala do domu nějaká žena, jménem Marta. Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila Pánu k nohám a poslouchala jeho řeč. Marta měla plnou práci s obsluhou. Přistoupila k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala obsluhovat samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto! Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí. Jen málo je třeba, ať jen jedno. Marie si vybrala nejlepší úděl, a ten jí nikdo nevezme.“

17. neděle v mezidobí - 18. července 2016

1. ČTENÍ - Gn 18, 20-32

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl: „Nářek na Sodomu a Gomoru je velký, jejich zločin je velmi těžký. Chci sestoupit a podívat se, zda doopravdy všechno, co dělají, odpovídá stížnosti, která ke mně přichází, nebo ne. Chci to vědět.“ Tři muži se odtamtud vydali na cestu a šli do Sodomy, zatímco Abrahám stále ještě stál před Hospodinem. Abrahám přistoupil a pravil: „Skutečně chceš zahubit spravedlivého s viníkem? Snad je v městě padesát spravedlivých, chceš o místo zahubit a neodpustit kvůli padesáti spravedlivým, kteří v něm jsou? Vzdal od sebe takovou myšlenku, že bys mohl takhle jednat: usmrtit spravedlivého spolu s viníkem. To by se vedlo spravedlivému stejně jako viníkovi. Vzdal od sebe takovou myšlenku! Copak by mohl soudce celé země nejednat spravedlivě?“ Hospodin řekl: „Najdu-li v Sodomě padesát spravedlivých v městě, odpustím kvůli nim celému tomu místu.“ Abrahám se ujal slova a řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel. Snad bude scházet pět z padesáti, zahubiš kvůli těm pěti celé město?“ Hospodin odpověděl: „Nezahubím, jestliže jich tam najdu čtyřicet pět.“ Abrahám pokračoval v rozmluvě s ním: „Snad jich tam najdeš jen čtyřicet.“ Odpověděl: „Neudělám to kvůli čtyřiceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se můj Pán nezlobí a dovolí mi mluvit: Snad se jich tam najde jen třicet.“ Odpověděl: „Neudělám to, najdu-li jich třicet.“ Abrahám řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu. Snad se jich tam najde dvacet.“ Odpověděl: „Nezahubím kvůli dvaceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se nezlobí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam najde jen deset.“ Pravil: „Nezahubím kvůli deseti.“

2. ČTENÍ - Kol 2, 12-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili, jak velikou moc má Bůh, který ho vzkřísil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil vám všechny hříchy, zrušil dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž.

EVANGELIUM - Lk 11, 1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jednoho dne se Ježíš modlil na nějakém místě. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan učil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte: Otče, posvět se v nás. Přijď království tvé. Chléb náš vezdejší dávej nám každý den. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provinuje proti nám. A neuved' nás v pokušení.“ Řekl jim dále: „Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci s prosbou: 'Příteli, půjč mi tři chleby. Právě totiž ke mně přišel můj přítel, který je na cestách, a nemám, co bych mu předložil.' On však by mu zevnitř odpověděl: 'Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřeny a moje děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti to.' Říkám vám: Když přece přistane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neod-

bytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje. Proto vám říkám: Proste a dostanete, hleďte a naleznete; tlučte a otevře se vám. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o chléb, on mu dá kámen? Anebo když ho poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!“

18. neděle v mezidobí - 31. července 2016

1. ČTENÍ - Kaz 1, 2; 21-23

Čtení z knihy Kazatel

Marnost nad marnost - praví Kazatel - marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s nímž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnání, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

2. ČTENÍ - Kol 3, 1-5. 9-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte tedy o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrťvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistota, chlípnost, zlá žádostivost a chamtivost, to je modloslužba. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

EVANGELIUM - Lk 12, 13-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Človče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: „Co udělám? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,“ řekl si, „strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!“ Bůh mu však řekl: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?“ Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. června 2016

Politické události

Čeští politici komentují brexit. Klaus chválí Brity, kteří se postavili impériu

23.června proběhlo ve Velké Británii referendum o odchodu Británie z Evropské unie. Podle konečných výsledků referenda zvítězili zastánci vystoupení z EU poměrem 51,9 % ku 48,1 %. Po sečtení hlasů ve všech 382 volebních obvodech se pro brexit vyslovilo 17,4 milionu voličů, proti bylo 16,1 milionu. Volební účast byla 72,2 %, což je přibližně o šest procent více než v minulých volbách.

Výsledek britského referenda není žádná katastrofa, je to naopak ohromná příležitost, inspirace a nesmírně potřebný impuls. Ve společném prohlášení to v pátek sdělili bývalý prezident Václav Klaus a jeho spolupracovník Jiří Weigl. Brexit je podle nich důkazem, že dosavadní cestou nelze pokračovat. Klaus již předtím v Českém rozhlase řekl, že díky rozhodnutí Britů opustit Evropskou unii se změní myšlení milionů Evropanů. V Evropě podle něj mohou posilovat radikálně demokratické strany a mlčící většina se může vzbudit.

Británie se podle Klause a Weigla již potřebovala rozhodnout postavit megalomanským plánům na vytvoření celoevropského impéria. Uvedli, že první dva případy byly v éře Napoleona a Adolfa Hitlera. V Českém rozhlase označili bruselskou „elitu“ za monstrum, od kterého Evropu Britové zachraňují. „Výsledek britského referenda není žádnou kata-

strofou. Je naopak ohromnou příležitostí. Je inspirací. Je nesmírně potřebným impulsem. Je důkazem, že dosavadní cestou nelze pokračovat.“ uvedli. Kladou si otázku, zda lidé v Evropě „konečně pochopí“, že by měla skončit „umělá centralizace, regulace a byrokratizace“.

Jsem samozřejmě zklamán jako mnoho jiných lidí, kteří si uvědomovali, jaké důsledky to bude mít jak pro Británii, tak pro Evropskou unii,“ řekl v reakci na hlasování prezident Miloš Zeman. První analýzy podle něj ukazují, že jedním z hlavních faktorů rozhodnutí mímé většiny voličů byla obava z migrace, protože Britové už mají na svém území statisíce migrantů. „Zřejmě tyto negativní zkušenosti přispěly k rozhodnutí britských voličů,“ řekl Zeman.

Výsledek britského referenda o odchodu z Evropské unie není koncem světa, natožpak unie, uvedl na facebooku premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Rozhodnutí je však závažné a nezvratné. Evropská unie se podle předsedy vlády se musí rychle změnit a minimalizovat negativní důsledky pro občany EU i České republiky. „Británie se jen vydala jinou cestou, než je evropská integrace. Je to rozhodnutí závažné a nezvratné. Britové budou mít menší vliv na to, co se v Evropě děje, a jejich země bude celkově slabší a méně důležitá,“ uvedl Sobotka. Očekává, že Británie bude muset zápasit o udržení Skotska. Unie by se podle Sobotky měla změnit. „Ne proto, že Británie vystoupila, ale proto, že evrop-

ský projekt potřebuje mnohem silnější podporu občanů. Evropa musí být akceschopnější, pružnější, méně byrokratická a mnohem vnímavější k různorodosti,“ řekl Sobotka.

Vicepremiér Andrej Babiš (ANO) považuje rozhodnutí Britů za facku, na kterou bude muset unie razantně reagovat a viditelně se reformovat. Varoval před tím, aby jádro unijních zemí nutilo členy k hlubší integraci a přijetí nevýhodných podmínek.

Po změnách v Evropské unii poté, co v britském referendu vyhráli stoupenci odchodu z EU, volají někteří čeští politici. Vicepremiér Pavel Bělobrádek (KDU-ČSL) označil volbu Britů za demokratickou, ale špatnou. Podle předsedy opoziční TOP 09 Miroslava Kalouska takzvaný brexit oslavuje Rusko.

Odchod z EU bude pro Británii těžký ekonomický šok, uvedl státní tajemník pro EU Tomáš Prouza. Brexit je nejzávažnějším zásahem do evropské integrace po druhé světové válce, uvedl předseda Sněmovny Jan Hamáček (ČSSD).

Změnu potřebuje EU podle europoslance Jana Zahradila (ODS) a prioritou je jednat o reformě unie podle europoslance Pavla Teličky (za ANO). Podle Teličky lze některé otázky řešit beze změn unijních smluv, další problémy ale úpravy dokumentů vyžadují. „Myslím si, že čelíme několika výzvám, kde občané čekají řešení palčivých otázek, a ty si myslím, že nebude možné řešit bez toho, že by se otevřely zakládající smluvní dokumenty,“ řekl Telička v ČT. Jmenoval vnitřní a vnější bezpečnost včetně migrační krize nebo evropskou obranu. Podle Zahradila by se česká vláda, která dosud byla v rámci EU pasivním účastníkem, měla

stát aktivním hráčem. Česká republika by měla ošetřit své zájmy, třeba zajistit si výjimku z přijetí eura a v oblasti azylové a migrační politiky, dodal.

„To rozhodnutí každý z nás musí respektovat, je to vyjádření demokratické vůle. Nicméně mám pocit, že to je velké zklamání pro Evropu a doufám, že tento postoj se nebudou automaticky přenášet do jiných členských států. Už teď se hovoří o jiných exitech, což s tím myslím, že je hodně nadsazená reakce, kdy přání je otcem myšlenky,“ řekl pro Lidové noviny právník Stanislav Polčák.

EU potřebuje reformu tak, podle předsedy Hnutí Starostaové a nezávislí Petra Gazdíkovi. „Brexit je pro nás silné ponaučení. EU se musí reformovat, abychom bezpečnostním hrozbám v budoucnu čelili bok po boku, a ne každý sám,“ uvedl na twitteru.

Bělobrádek označil volbu Britů za demokratickou, ale špatnou. „Demokracie má tendenci půvab, že se v ní můžete svobodně rozhodnout zvolit i špatné,“ uvedl na twitteru. Naznačil, že Británie teď může čelit snahám o odtržení Skotska a Severního Irska. Podle ministryně obrany Martina Stropnické (ANO) je třeba vstříbně šok a racionálně se postavit realitě. „Na obou stranách La Manche!“ dodal na twitteru.

„Evropská unie, tak jak jsme ji znali, podle mě skončila. To, že si Brusel a pan Juncker budou chtít jet v tom starém modelu stále užší unie, to je jedna věc, ale tihle lidé jsou mimo realitu. Neuvedomují si, že je potřeba EU hluboce reformovat, jinak vypuknou referenda v dalších zemích. I proto otevření smluv v rámci jednání s Británií je velikou příležitostí EU trochu rozvolnit a vrátit ně, které pravomoci zpět na národní úroveň. To by měla Čes-

ka republika prosazovat a říci i o extrabuřty," sdělil pro Lidové noviny europoslanec Jan Zahradil.

Libra padá, Moskva slaví, uvedl na sociálních sítích Kalousek. Nejen finanční a hospodářské náklady brexitu podle něj budou velké. „Nej důležitější je uchovat dětem společnou Evropu a naše důstojné a bezpečné místo v ní," řekl Kalousek. Prvořadým zájmem nyní bude ujasnit si společnou českou pozici, jakou roli chceme v EU hrát, dodal.

Okupace stála život 402 Čechoslováků. Mají Sověti nárok na status veterána?

Návrh přiznat sovětským účastníkům okupace Československa v roce 1968 status válečných veteránů vzbudil ohlas v Rusku ale především v Česku. Podle trojice komunistických poslanců bylo cílem „voensko-strategické operace Duňaj" potlačení převratu v ČSSR, který s podporou západních zemí připravovala československá opozice. Lidovky.cz v této souvislosti přinesly článek, který loni na základě práce vojenského historického ústavu přinesl konečnou bilanci obětí srpnové okupace a dalšího pobytu vojsk u nás. Bylo jich 402.

„Spusťte dezinformační kampaň. Jde hlavně o to, aby informace o osobě pachatele neprošla k osobám z řad chartistů a nepřátelských elementů." Taková byla první reakce Ministerstva vnitra ČSSR na tragédii z 3. dubna 1981. Zběh z plomoucké sovětské posádky Jurij Nikolajevič Kononov se tehdy vloupal do rodinného domku a kladivem umlátí ženu a jejího čtyřletého syna a o dva roky starší dceru. Vrchní vojenský soud ve Lvově jej později odsoudil k smrti. „To byl opravdu jeden z nej-

otrěsnějších případů," reagoje Ivo Pejčoch z Vojenského historického ústavu. Společně se svým kolegou Prokopem Tomkem sestavili Černou knihu sovětské okupace, kde vůbec poprvé sečetli civilní oběti sovětských vojsk v Československu. Dostali se k číslu 402.

„Vůbec nejvíce lidí zemřelo při autonehodách," objasňuje Pejčoch. A důvodem bylo nejen to, že sovětské vojáci velmi často a rádi popíjeli alkohol. „Navíc nebylo výjimkou, že vojenská vozidla nesplňovala podmínky provozu na civilních komunikacích. Špatně jim fungovaly brzdy, neměla osvětlení," přibližuje Ivo Pejčoch skutečný stav používané techniky. „Snahou Sovětů pak bylo vinu svádět na ty zemřelé," pokračuje historik. I když podle platných smluv případy vyšetřovala Veřejná bezpečnost a československá armáda, poslední slovo měla každé sovětská strana a její vojenská prokuratura. A záleželo pouze na ní, co se úřady v Praze dozvěděly. V řadě případů se proto nikdy nezjistilo, jestli a s jakými závěry byli viníci souzeni.

Pejčochovy a Tomkovy statistiky by mnohonásobně nabobtnaly, pokud by připočítali i zraněné. Podle historiků je to ale dnes už nereálné. „Takových případů byly tisíce," krčí Pejčoch rameny. A jedním dechem dodává, že ani 402 obětí, jejichž případy popsal, nemusí být konečné číslo. Mnoho materiálů se v minulosti skartovalo. A také proto, že řada lidí zemřela na následky střetu se Sověty až po delší době a lékařská zpráva jako důvod uvádí něco jiného. Našli jsme takový případ traktoristy, do kterého najel v srpnu 1968 u Kutné Hory tank. měl vážné poškození mozku a zemřel až po několika letech.“

Pokud sovětský voják způsobil smrt československého občana, věc vyšetřovala Veřejná bezpečnost a vojenská prokuratura. Poslední slovo pak měla sovětská prokuratura. Československé orgány se tak často ani nedozvěděly, jestli byl voják vůbec souzen. Z několika oznámených případů je zřejmé, že za způsobení autonehody se smrtelným zraněním dostávali vojáci několikaleté tresty.

Na základě takzvaných smluv o dočasném pobytu ze 16. října 1968 mohlo v Československu být 75 tisíc sovětských vojáků a 200 letadel. Využívali 33 posádek, 4 letiště, 3 vojenské nemocnice, 19 skladů, 6 skladů státních hmotných rezerv a 5 výcvikových prostorů.

Zdravotním sestrám bude nově stačit střední škola a další rok studia

Zdravotní sestry by měly mít plně pracovní kompetence po čtyřech letech střední školy a roku vyšší odborné školy. Vláda schválila změnu zákona, která zjednoduší vzdělávání sester. Model 4+1 má nahradit dosavadní systém, kdy sestra musí po střední škole projít ještě tříletým bakalářským studiem. „Věřím že nám to pomůže rychleji získat nové sestřičky do praxe," uvedl na twitteru ministr zdravotnictví Svatoopluk Němeček.

Povinnost zdravotních sester mít vysokou školu ruší novela zákona o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání, kterou nyní posoudí Sněmovna. Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) jde o „další důležitý krok ke stabilizaci zdravotnictví". Němeček očekává, že novela bude přijata do konce letošního roku. Od příštího školního roku by se jí tak mo-

hlo vzdělávání sester už řídit.

S modelem 4+1 nesouhlasí některé organizace sester. Podle Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí v ČR se zkrácením studia zdravotních sester jejich nedostatek nevyřeší. Nyní ze středních zdravotnických škol vycházejí zdravotničtí asistenti, kteří mohou pracovat jen pod dohledem. Ti by si rokem studia na vyšší odborné škole kompetence doplnili, což by navýšilo příliv vzdělaných sester do nemocnic. Sester ubývá nejvíce v akutní nemocniční péči. Ústav zdravotnických informací a statistiky evidoval loni 47.495 úvazků sester v akutní péči, což je o 1530 méně než v roce 2010. Naopak v ostatní nelůžkové péči jich přibýlo, úvazky ve stejném období stouply o 1287 na 29.003. Ministr počítá i s tím, že k sesterské práci bude motivovat lepšími platy. Chtěl by dokonce dosáhnout toho, aby odměňování sester rostlo rychleji než odměňování lékařů. Pro příští rok počítá s deseti procentním nárůstem pro lékaře i sestry.

Loni průměrný plat sestry ve státní nemocnici byl 30.866 korun a průměrná mzda v akciových společnostech 25.434 korun. Ve státních nemocnicích i akciových společnostech stouply výdělky sester zhruba o pět procent. Naproti tomu platy lékařů ve státních nemocnicích stouply o 8,4 % a v akciových společnostech o 7,5%.

Novela nastavuje právní rámec pro vzdělávání všeobecných sester, dětských sester a praktických sester (zdravotnických asistentů) a rozšiřuje působnost zdravotnického záchranáře v lůžkových zařízeních o všechna pracoviště intenzivní péče. Ruší také kreditní systém, který sloužil ke kontrole celoživotního vzdělá-

vání a podle ministerstva neplnil dostatečně motivační roli, ani nebyl dostatečně efektivní.

Kurz právní sebeobrany LN vyšel knižně

Mistopředseda Nejvyššího soudu Roman Fiala představil novou knihu redaktorů Lido- vých novin (LN) Jana Januše a Kristiána Léka Kurz právní sebeobrany. Publikace, kterou vydalo nakladatelství Grada a je právě k dostání v knihkupectvích i internetových obchodech, vychází ze stejnojmenného seriálu LN a jejich pravidelné pondělní přílohy Právo a justice.

Kniha nabízí ve 30 lekcích právní vodítka ke každodenním situacím a rozebírá jejich možná řešení. Pomůže tak například při řešení dopravních přestupků a nehod, vztahů s domácími, nájemníky i se sousedy. Poradí také jak na stavební úřad, chybující lékaře a lékárníky nebo špatně pracující řemeslníky. Rovněž se z ní dozvíte řadu dalších věcí.

Doplňující lekce se týkají často užívaných právních dokumentů a práce s nimi, například kupní smlouvy, plné moci či různých žalob. Kniha využívá zkušeností právníků a renomovaných advokátních kanceláří a vychází tak vysloveně z praktického pohledu na věc. „V době, kdy se v právu nevyznají ani právníci, je o to cennější, že vznikla pro lidi takhle srozumitelná pomůcka,“ řekl soudce Fiala.

Ze Slovenska

Slovensko chce při brexitu využít zkušenosti z dělení Československa

Slovensko, které bude od 1. července předsedat Evropské unii, chce při jednáních o vystoupení Británie z osma- dvacítky využít zkušenosti z dělení Československa. Brati-

slava také souhlasí s tím, aby Londýn formální žádost o vystoupení z unie podal co nejdříve.

Po jednání šéfa slovenské diplomacie Miroslava Lajčáka s ministrem zahraničí Německa Frankem-Walterem Steinmeierem v Berlíně v neděli 26. června to řekl mluvčí slovenského ministerstva Peter Stano.

„Ministři hovořili o tom, jak by měla Evropská unie postupovat v této historické situaci, kdy se připravuje odchod jednoho členu EU. Ministr Lajčák zdůraznil, že výstupový proces Británie bude hlavní prioritou našeho předsednictví,“ uvedl Stano.

„A v této souvislosti též poukázal na zkušenost Slovenska z dělení bývalé Československé federace, kdy navzdory mnohým emocím v procesu převládla v jednáních zodpovědnost a podařilo se dojít k dobrým smlouvám pro oba nástupnické státy a pro jejich občany,“ dodal mluvčí slovenské diplomacie.

O tom, že by Británie měla zahájit rozhovory o vystoupení své země z EU co nejdříve, jsou přesvědčeny i další unijní státy. Lajčák už dříve řekl, že ostatní země unie mají „velký problém“ s oznámením britského premiéra Davida Camerona, který chce začátek rozhovorů nechat až na svého nástupce.

Ekonomika

V Česku startuje nový investiční fond.

Řídit jej bude robot

Investiční skupina AMISTA založila ve spolupráci s ekonomy Alešem Michlem a Pavlem Kohoutem fond, který bude poprvé řídit robot prostřednictvím matematického algoritmu. Projekt, který získal licenci ČNB, se zaměří na ame-

rický trh. Ekonomové si slibují, že od investorů získají miliardy korun.

Nový fond QUANT získal licenci od České národní banky a v pondělí 27. června byl zveřejněn zápis do obchodního rejstříku. Investiční fond bude platit daně v Česku. Je zajištěn do korun, jeho banka bude Česká spořitelna a auditorem KPMG. Řídící algoritmus robota, který bude fond spravovat, je založen na porovnání množství peněz v oběhu v USA s cenami akcií v USA. Na bázi tohoto výpočtu a s přihlédnutím k potvrzujícím makroekonomickým indikátorům algoritmus rozhodne o rozložení portfolia mezi americké akcie a dluhopisy.

„Pokud algoritmus vyhodnotí, že americké akcie jsou předražené, fond bude mít jen minimum akciové složky, i 0 %, a bude hlavně v dluhopisech. Naopak, pokud algoritmus vyhodnotí, že akcie jsou levné, fond bude mít až 100 % v akciích,“ vysvětluje spoluzakladatel projektu Pavel Kohout.

QUANT je pojem z anglického slova „Quantitative“ – kvantitativní. „Quantitative fund“ je termín pro fondy řízené matematickým algoritmem. Algoritmus signalizuje, zda je investice atraktivní nebo není, a netrpí chybami lidského faktoru. „Představte si finanční trhy jako šachy - Deep Blue, šachový superpočítač postavený firmou IBM, v roce 1997 porazil velmistra Garri Kasparova,“ říká spoluautor projektu Aleš Michl. „Podobně QUANT je schopný porážet portfolio manažery - avšak nikoli hrubou výpočetní silou, nýbrž odolností vůči stresu a emocionálnímu vypětí. Portfolio manažer není imunní vůči politickým událostem a ekonomickým zvrátům se značným emoci-

onálním nábojem, algoritmu ovšem ano,“ dodává Michl.

Kurzovní lístek

28. 6. 2016 (střed)

EUR, 1 ..... 27.11
Kanada, 1 ..... 18.78
USA, 1 ..... 24.48

Kultura

Bratříček Karel.

Režisérka Krystyna Krauze nabídne polský pohled na osudy Karla Kryla

Celovečerní dokumentární film polské režisérky Krystyny Krauze přibližuje neznámé události z legendárního písničkáře a přibližuje ho polskými očima. Snímek natočený v česko-polské koprodukcii bude do kin uveden 25. srpna. Krauze, která studovala v Česku, natočila například film o režisérce Agnieszce Holland. Návrat Agnieszky H., který se rovněž dotýkal českých dějin a polsko-českých vztahů.

Ve snímku kromě českých zástupců (Jan Kryl, Miroslav Kovařík, Jaroslav Hutka, Vladimír Merta, Jiří Černý a další) vyprávějí o svých setkáních s Krylem také polská režisérka Agnieszka Hollandová nebo zpěvák Michał Tarkowski.

Autorka filmu Krauze si mimo jiné klade otázku, co bylo na Krylovi tak přitažlivého, že si více než dvacet let po jeho smrti lidé stále zpívají jeho skladby nebo proč písničkáře, kterého milovaly davy, umíral opuštěný a zatrpklý. Kromě písniček, které nazpíval v češtině i polštině, diváci ve filmu uslyší promlouvat Kryla z dosud nezveřejněných nahrávek z Rádia Svobodná Evropa a různých amatérských záznamů.

Režisérka Krauze, jejíž životní osud je úzce spjat s tvorbou i osobními kontakty s Karlem Krylem, je zároveň vypravěčkou dokumentu. Při-

omíná, že Kryl nazpíval mnoho svých písní v polštině. V roce 2014 v Česku vyšla deska *Solidarita - záznam koncertu v Německu*, jenž Kryl věnoval polským exulantům, kteří se ocitli na úpadě po vyhlášení výjimečného stavu v prosinci 1981.

Krauze se během studií politologie na univerzitě v Gdaňsku v druhé polovině 80. let angažovala v polském pozičním hnutí. Od roku 1988 působila v československo-polské *Solidaritě*. Účastnila se demonstrace 7. listopadu 1989 a dva dny nato byla deportována z tehdejšího Československa s azylním „nežádoucí osobou“. Po změně režimu vystudovala dramaturgii na pražské FAMU, scenáristiku na Státní vysoké filmové, televizní a divadelní škole v Lodži a Katedru dokumentární tvorby na FAMU. Do polštiny přeložila přes tři desítky divadelních textů českých autorů.

V roce 2014 natočila celovečerní dokument *Návrat Agnieszky H.* (spol. režie Jacek Petrycki) o polské režisérce Agnieszce Hollandové a jejím vztahu k Československu. V současnosti pracuje na dokumentárním cyklu mapujícím situaci žen v zemích bývalého Sovětského svazu, zejména v Tádžikistánu a Uzbekistánu.

Karel Kryl se narodil v roce 1944 v Kroměříži. Vystudoval keramickou školu, ale proslavil se jako písničkář a básník. Stal se legendou svobodné kultury nejen pro mladou generaci 60. let, která nemohla smířit s okupací tehdejšího Československa v roce 1968, ale zůstal pojmem pro generace následující. Kryl žil od roku 1968 v Německu, po roce 1989 se

však do tehdejšího Československa pravidelně vracel. Zemřel ve věku nedožitých 50 let v Německu.

Objevil se unikátní deník Václava Havla

z první vyšetřovací vazby

Lidové noviny získaly unikátní materiál, dosud neznámý deník Václava Havla. Objevil se v pozůstalosti spisovatele a překladatele Zdeňka Urbánka. Upozornil na něj Urbánkův vnuk David Dušek. Deník si Havel vedl během svého pobytu ve věznici v Ruzyni.

„Chvilku jsem si myslel, že je to dědečkův diář, oni měli s Václavem hodně podobné písmo,“ vzpomíná Dušek v rozhovoru pro LN. Jeho dědeček Zdeněk Urbánek byl Havlův dobrý přítel.

Deník mapuje pětíměsíční pobyt Václava Havla ve vyšetřovací vazbě v Ruzyni. Tam se ocitnul v roce 1977. Obsahuje zejména úvahy, plány, ale i seznamy a krátká hesla, pro Havla spíše netypická.

Deník bude publikován ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla v říjnu tohoto roku.

Sport

Jágra ocenili za oddanost hokeji.

Jako první Čech má Masterton Trophy

Na slavnostním předávání trofejí NHL v Las Vegas ve středu 22. června byl stále skvěle hrající veterán Jaromír Jágr oceněn Bill Masterton Trophy za oddanost hokeji. Dalšího individuálního ocenění v NHL dočkal po 10 letech. Pětkrát dostal Art Ross Trophy pro nejproduktivnějšího hráče (1995, 1998-2001), třikrát Lester B. Pearson Award (současnou Ted Lindsay

Award) pro nejlepšího hráče podle Hráčské asociace NHLPA (1999-2000 a 2006) a jednou Hart Trophy pro nejužitečnějšího hráče (1999). Trofej Billa Mastertona, jenž zemřel na následky zranění ze zápasu NHL v lednu 1968, se uděluje za oddanost hokeji a také vytrvalost a sportovního ducha. V historii se žádnému jinému Čechovi této pocty nedostalo. Kandidáty vybírají členové Asociace profesionálních hokejových novinářů a stejně jako v roce 2014 (cenu tehdy převzal Dominic Moore z New York Rangers) se dostal do finálové trojice i Jágr. Napoprvé to nevyšlo, ale letos si již v konkurenci dalších kandidátů Pascala Dupuisa z Pittsburghu a Matse Zuccarella z Rangers připsal v součtu desáté individuální ocenění kariéry v NHL. Přestože už Jágr oslavil 44. narozeniny, v prestižní lize bude v dresu Floridy jako nejstarší aktivní hráč soutěže i dál pokračovat. Středečního galavečeru v Las Vegas se ovšem osobně nezúčastnil. Omluvil se, jelikož tráví čas se svým nemocným tatínkem.

Po komiksu

životopisné dílo.

Vychází druhá kniha o Zátopkových

Dana Zátopková při příležitosti oslav Mezinárodního olympijského dne představila knihu *Náš život pod pěti kruhy*. Napsala v ní o svém životě a životě jejího bývalého muže Emila Zátopka. Jedná se už o druhou publikaci spojenou se Zátopkem, jehož silueta běžce je hlavním motivem českého olympijského týmu pro hry v Riu. Už dříve vyšel o nejslavnějším běžci české historie komiks.

Životopisné dílo tvoří zábavné vzpomínky a vyprávění pravdivých historek ze spor-

tovního, ale i soukromého života nejslavnějšího českého sportovního páru. Zátopková vypráví o dětství, sportovních začátcích, úspěších i neúspěších, i dlouholetém partnerství. V knize jsou i dosud nepublikované fotografie a také prvky hovorové češtiny i nářečí. „O mně a Emilovi se toho napsalo tolik, že se v tom jde těžko vyznat. V uplynulých sedmi letech jsem poskládala všechny části skládky a vznikla kniha o našem opravdovém životě,“ řekla sama autorka Dana Zátopková, triadevadesátiletá olympijská vítězka v hodu oštěpem z Helsinek 1952.

Manželé Zátopkovi spolu jednu knihu už napsali, publikace s názvem *Dana a Emil Zátopkovi* vypravují však končí vzpomínkami na rok 1960, protože další příběhy a historky nemohly být z politických důvodů zveřejněny. Publikace *Náš život pod pěti kruhy* na tuto knihu navazuje, doplňuje Emilovy deníkové záznamy a popisuje život slavné dvojice i v dobách nesvobody po roce 1968.

Komiks o Zátopkovi, který vybojoval tři zlaté medaile na olympijských hrách v Helsinkách v roce 1952 v běžích na 5 000, 10 000 metrů a maratonu, vyšel na začátku letošního roku z pera autora libreta Jana Nováka a výtvarníka Jaromíra Švejdíka.

* * *

V době redakčních prázdnin Caroliny – zpravodajského serveru studentů žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze, odkud pravidelně přebíráme zprávy pro *Hlasy národa*, je toto zpravodajství připraveno podle serverů:

<http://www.lidovky.cz/>
<http://zpravy.idnes.cz/>

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Nový dokument papeže upřesňuje důvody pro odvolání biskupa

Dokument typu *motu proprio*, který podepsal papež František v sobotu 4. června 2016, upřesňuje Kodex kanonického práva, kde se píše o možnosti odvolání biskupů „z vážných důvodů“ (kán. 193 §1). Mezi tyto důvody bude patřit mimo jiné také „nedbalost biskupů ve výkonu jejich úřadu, především týkající se případů sexuálního zneužívání spáchaných na dětech nebo na zranitelných dospělých.“ Podle textu, který se skládá z pěti paragrafů, může příslušná kongregace ve Vatikánu na základě vážných indicií zahájit šetření, které může vyústit v odvolání biskupa. Biskup se přitom může hájit. Konečné rozhodnutí musí vždy schválit papež, kterému bude asistovat skupina specializovaných právníků. Nařizení se týká také eparchů a vyšších řeholních představených institutů papežského práva. „Jako milující matka miluje církev všechny své syny a dcery, ale pečuje a chrání se zvláštní láskou ty nejmenší a nejbezbrannější: jedná se o úkol, který sám Kristus svěřuje křesťanskému společenství jako celku. S tímto vědomím církev s bdělostí pečuje o ochranu dětí a zranitelných dospělých. Tento úkol ochrany a péče se týká celé církve, avšak zvláštním způsobem musí být uplatňován skrze její pastýře,“ píše se v dokumentu. Biskup může být legitimně odvolán, pokud „z nedbalosti vykonal nebo opomenul skutky, jež způsobily vážnou újmu druhým, ať se jedná o fyzické osoby nebo o společenství jako celek. Újma může být fyzická, morální nebo majetková.“ Podmínkou odvolání je skutečnost, že biskup „objektivně a velmi vážným způsobem selhal v péči, kterou od něj vyžaduje jeho pastorační úřad, i bez vážné morální viny z jeho strany.“ V oblasti zneužívání mladistvých nebo zranitelných dospělých je dostačujícím důvodem pro odvolání, že selhání v pastorační péči je „vážné“. Dokument vstoupí v platnost 5. září 2016.

Tomáš Halík převzal čestný doktorát Oxfordské univerzity

Ve středu 22. června se konala slavnostní promoce, při níž Oxfordská univerzita udělila čestný doktorát devíti osobnostem, mezi nimiž nechyběl ani český teolog a filosof Tomáš Halík. Ocenění získal jako teprve čtvrtý Čech v pořadí. Slavnostní obřad Oxfordské univerzity zvaný *Encaenia*, při němž se udělují tituly čestného doktora, má dlouhou tradici a koná se pravidelně každý rok. Začíná se průvodem do Sheldonian Theatre, kam vstoupí nejdříve univerzitní hodnostáři. Po podepsání se do Knihy čestných titulů vstupují za zvuku varhan do auly i ti, kteří mají ocenění přijmout. Po zpěvu hymny 'Bože, chraň královnu' letošní slavnostní promoci zahájil Lord Patton. Tomáš Halík byl, jako každý z nominovaných, nejdříve všem přítomným představen, poté převzal z rukou rektora diplom čestného doktora teologie. K rozhodnutí takto ocenit T. Halíka přispěla především jeho snaha o mezináboženský dialog; vliv mělo i získání prestižní Templetonovy ceny v roce 2014. „Tato ocenění ukazují na prostor mezinárodní intelektuální scény, a tam bych chtěl asi do budoucna nejvíce zaměřit svoji aktivitu,“ řekl již dříve pro TS ČBK T. Halík, čerstvě po vyhlášení jeho nominace. Své nejvyšší akademické ocenění tentokrát udělila Oxfordská universita celkem devíti osobnostem, mezi nimiž je například i nositel Nobelovy ceny za ekonomii, profesor Paul Krugman, lord Mance – soudce Nejvyššího soudu Spojeného království, dále japonský architekt Kazuyo Sejima, hlavní designér Applu Jonathan Ive či estonský skladatel Arvo Pärt. Před Tomášem Halíkem získali čestný doktorát Oxford-

ské univerzity pouze tři Češi: prezident Tomáš Garrigue Masaryk (v roce 1927), prezident Eduard Beneš (v březnu 1940) a prezident Václav Havel (v říjnu 1998). T. Halík také před několika dny zahájil činnost Centra pro studium politické filozofie, etiky a náboženství, které bude působit při pražské filozofické fakultě, též ve spolupráci právě s Oxfordskou univerzitou či Univerzitou Notre Dame. Svůj výzkum zaměří především na aspekty veřejného života a otázky týkající se roli náboženství v současné společnosti.

Před sto lety se narodil olomoucký arcibiskup František Vaňák

Olomouckou arcidiecézi vedl jen krátce, přesto se nesmazatelně zapsal do jejích dějin. Od narození arcibiskupa Františka Vaňáka uplynulo v úterý 28. června 2016 rovných sto let. František Vaňák se narodil ve Vojtěchově na Konicku. Po studiu na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži nastoupil do semináře a na kněžství byl vysvěcen roku 1941. Působil poté ve Frenštátě pod Radhoštěm v Olomouci u sv. Michala a v Rýmařově. V březnu 1950 byl promován doktorem teologie a začal působit u církevního soudu. Okolnosti Vaňákova jmenování biskupem osvětluje jeho nástupce Jan Graubner ve své knize *Kněžské osobnosti: „Po více jak ročním jednání Svatého stolce s komunistickou vládou u nás byl 26. července 1989 jmenován administrátorem diecéze. Vláda tehdy ještě nedovolila jeho jmenování arcibiskupem, ale jeho biskupské svěcení [uskutečnilo se 26. srpna – pozn.] za bohaté účasti zahraničních kardinálů a biskupů i mnohých věřících bylo velkým povzbuzením. Po pádu komunistického režimu v listopadu 1989 byl 21. prosince jmenován arcibiskupem olomouckým a metropolitou moravským,“* dodává. Ačkoliv Vaňákova služba netrvala dlouho, vlivem mimořádných okolností byla velmi intenzivní. „V listopadových dnech nechyběl na olomouckých demonstracích a vystupoval na řečnické tribuně, navázal kontakty se studenty i s novým vedením univerzity,“ vzpomíná na svého předchůdce Jan Graubner. Během nemnoha měsíců svého působení uvítal arcibiskup Vaňák na území arcidiecéze hned dvě významné návštěvy: na Velehradě hostil papeže Jana Pavla II. během jeho vůbec první návštěvy v postkomunistické zemi po pádu železné opony a v olomoucké katedrále zase přivítal Matku Terezu. Ve svobodných poměrech začal také reorganizovat diecézi: jmenoval nové děkany, kněze vnucené církevními tajemníky na důležitá místa překládal na menší farnosti a na hlavní poutní místa opět uvedl řeholníky. Zřídil první pastorační centra na kurii, horlivě navštěvoval farnosti a besedoval s věřícími. Za jeden z přednostních úkolů si stanovil obnovení kněžského semináře. Jeho budovu na Žerotínově náměstí v Olomouci dostalo arcibiskupství zpět v první polovině roku 1990 a nejnútnejší opravy byly provedeny během prázdnin, takže bohoslovci mohli už v září nastoupit. Počátkem října pak začala výuka na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě, která byla opět včleněna do Univerzity Palackého. O rok později bylo obnovené také Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži. To už ale arcibiskup Vaňák ležel s vážnou nemocí, které také 14. září 1991 podlehl. „Jeho pohřeb byl mohutnou manifestací jak v olomoucké katedrále, která nestačila pojmout věřící, tak na Svatém Hostýně, kde byl dle svého přání pohřben. Chtěl očekávat slavné vzkříšení v blízkosti mariánské svatyně, která ho po celý život přitahovala,“ píše arcibiskup Graubner a dodává: „V čele diecéze stál krátký čas, ale v mimořádnou dobu a šťastnými kroky se zapsal do jejích dějin.“

Podle zpráv České biskupské konference

Cesta papeže do Arménie: Od připomínky tragédie ke smíření

V neděli 26. června večer uzavřel papež František apoštolskou cestu do nejstarší křesťanské země, Arménie. Během tři dnů zde připomněl genocidu z roku 1915 a vyzval k usmíření s Turky. S patriarchou Arménské apoštolské církve Gareginem II. také podepsal prohlášení, které se týká jednoty církví i konfliktů ve světě.

Papež František vypustil společně s patriarchou Gareginem II. holubice z kláštera spojeného s počátky arménské identity směrem k hoře Ararat, která nyní leží v Turecku. Toto symbolické gesto bylo jedním z posledních bodů programu apoštolské cesty římského biskupa do nejstarší křesťanské země.

Návštěva, která proběhla ve dnech 24. – 26. června, měla tři hlavní témata: setkání s arménským lidem a jeho bolestnou historií, ekumenismus a povzbuzení zdejší katolické menšiny.

Ona tragédie, ona genocida byla bohužel začátkem tristního seznamu nezměrných katastrof minulého století...

Již v první den návštěvy připomenul František tragickou událost, již bylo vyvraždění 1,5 milionu Arménů Osmanskou říší v roce 1915. „Ona tragédie, ona genocida byla bohužel začátkem tristního seznamu nezměrných katastrof minulého století způsobených scestnými motivacemi rasové, ideologické a náboženské povahy, zatemňujícími mysl trýznitelů až do té míry, že si smysleli zničit celé národy. Je velice tristní, že velké mocnosti v tomto případě i v těch dvou ostatních odvrátily zrak jiným směrem,“ uvedl papež při setkání s diplomatickým sborem a se zástupci občanského a kulturního života.

Použití slova „genocida“ vyvolalo reakci místopředsedy turecké vlády Nurettina Canikliho, který prohlásil, že papežovy poznámky o genocidě jsou „velmi nešťastné“. Dodal přitom, že jsou charakteristické znaky „mentalita křížových výprav“.

V sobotu František navštívil, společně s patriarchou Arménské apoštolské církve Gareginem II. a prezidentem Seržem Sargsjanem, památník genocidy v Tzitzernakaberdu, kde se pomodlil. Také se zde setkal s potomky několika arménských rodin, které byly před sto lety zachráněny iniciativou papeže Benedikta XV. a za pontifikátu Pia XI. našly útočiště v papežské rezidenci v Castel Gandolfu.

„Modlím se tady s bolestí v srdci, aby již nikdy nedošlo k takovéto tragédii a aby lidsvo nikdy nezapomnělo a vždy umělo přemáhat zlo dobrem. Paměť netřeba ředit, ani opomíjet, paměť je zdrojem pokoje a budoucnosti,“ napsal František do pamětní knihy.

Smíření s tureckým lidem

Během ekumenického setkání, které se konalo v sobotu na náměstí v Jerevanu, vyzval František arménský národ ke smíření s Turky. Připomněl také vzkrísleného Krista, jehož „úděsné olavé rány z kříže byly proměněny láskou a staly se zdrojem odpuštění a pokoje“.

„Drazí mladí lidé, vám patří tato budoucnost. Osvojením si velké moudrosti vašich starců si přejte být tvůrci pokoje; nikoli notáři současného stavu, nýbrž průkopníci. Bůh ať žehná vaši budoucnosti a obdarí vás započatím cesty smíření mezi arménským a tureckým lidem a také mírem na Náhorním Karabachu,“ řekl papež před 50 tisíci přítomnými.

Společná cesta k plné jednotě

Jedním z hlavních důrazů apoštolské cesty byl ekumenismus. Františka doprovázel téměř po celou cestu patriarcha Arménské apoštolské církve Garegin II. V jeho sídle v Ečmiadzinu také papež po tři dny bydlel.

V neděli se římský biskup zúčastnil Božské liturgie, během níž požádal Garegina o požehnání: „*Svatosti, ve jménu Božím vás prosím, abyste požehnal mně i katolické církvi, abyste požehnal této naší společné cestě k plné jednotě,*“ řekl.

„*V nás všech nechť se zrodí silná touha po jednotě, jednotě, která nemá být podřízením jednoho druhému ani pohlcením, nýbrž přijetím všech darů, které dal Bůh každému, aby ukázal celému světu velké tajemství lásky uskutečněné Pánem Ježíšem,*“ vyzval také František.

Společné prohlášení podepsané Františkem a Gareginem II.

V neděli odpoledne papež podepsal s patriarchou prohlášení, ve kterém společně děkují Bohu za blízkost ve víře a lásce mezi arménskou apoštolskou a katolickou církví.

Prohlášení připomíná starší text, který podepsal Garegin II. v roce 2001 s Janem Pavlem II., a kde hovoří o „vyhlazení milionu a půl arménských křesťanů, které je obecně definováno jako první genocida 20. století“.

František i Garegin upozorňují na „nezměrnou tragédii“ konfliktů na Blízkém východě i na celém světě, které mají etnický, politický a náboženský původ. Obraceli se na „představitelé států, aby vyslyšeli miliony lidí, kteří touží po míru a spravedlnosti ve světě, požadují respektování svých práv, obdržených od Boha, a naléhavě potřebují chléb a nikoli zbraně“.

Společné prohlášení také kritizuje fundamentalistické chápání náboženství: „*Bohužel jsme svědky představování náboženství a náboženských hodnot fundamentalistickým způsobem, který se využívá k šíření nenávisti, diskriminaci a násilí. Ospravedlnování takových zločinů na základě náboženských idejí je nepřijatelné,*“ píší církevní představitelé. Pro mírové soužití je podle nich nutná úcta k náboženským rozdílnostem.

František s Gareginem vyzývají k většímu zapojení ve prospěch obětí válek, uprchlíků a řešení konfliktů na Blízkém východě. To se týká všech věřících i politiků: „*Žádáme věřící našich církví, aby otevřeli svá srdce a své ruce obětem války a terorismu, uprchlíkům a jejich rodinám. Ve hře je samotný smysl našeho lidství, naší solidarity, soucitu a šedrosti, který může být vhodně vyjádřen pouze skrze okamžité a praktické využití zdrojů.*“

„*Uznáváme, že toto všechno se již učinilo, avšak zdůrazňujeme, že ze strany politiků a mezinárodního společenství se žádá mnohem víc, aby se zajistilo právo všech na život v míru a bezpečí, podporoval se právní stát, chránily náboženské a etnické menšiny a bojovalo se proti obchodu s lidmi,*“ uvádí také prohlášení.

Představitelé dále „*vyjadřují naději na mírové řešení otázek týkajících se Náhorního Karabachu*“.

Podepsané církve v prohlášení také sdílí stejný pohled na rodinu, která se zakládá na manželství, nezištném skutku lásky mezi mužem a ženou.

Podle zpráv České biskupské konference

Zánik Velké Moravy roku 906

Psáno k 1110. výročí pádu Velké Moravy

Po smrti krále Svatopluka I. Velikého roku 894 v roce následujícím, 895-tém, se Češi od Velkomoravské říše odtrhli. A ještě téhož roku Češi vyslali pokorné poselstvo k franskému králi s nabídkou, že se mu zcela podrobí. Poselstvo vedli předáci Spytihněv a Vitislav. Roku 897 se pak Frankům poddali také (od země Moravy odpadnutím Čechů odříznutí) Lužičtí Srbové. Marně se pak Moravané pokoušeli získat Čechy zpět!

Už dříve, roku 887, se nemanželský Karlomanův syn Arnulf Korutanský (Korutany byly tehdy ještě slovanské!) stal východofranským králem, roku 896 dokonce císařem Říše římské! Česká knížata pak Arnulfa roku 897 žádala o pomoc proti svým nepřítelům - Moravanům! O dva roky později, roku 899, se císař Arnulf snažil podrobit si Moravu, leč marně! Podařilo se mu jenom odvézt ještě nedospělého Svatopluka II. ze země!

Ze tří Svatoplukových synů vládnul na Moravě nejstarší, Mojmir II. (třetí syn se snad jmenoval Predslav?) Byla to vláda zprvu úspěšná, krátká, ale na konci veskrze nešťastná. O tom, jak Velká Morava skončila, se zachovalo jen málo důvěryhodných zpráv, a i ty se od sebe někdy hodně liší. Proto se 10. stol. na Moravě označuje jako století temné. Pokusme se z toho mála, co se zachovalo, z informací mnohdy protichůdných, zjistit, jak tehdy události probíhaly!

Bavorští biskupové si roku 900 písemně stěžovali papeži Janu IX. na to, že Moravané mezi sebe přijali velký počet Maďarů, a že se sami ostříhali podle maďarského zvyku, aby pak mohli, společně s Maďary, napadnout panonské křesťany. Zdá se, že události předchozího roku tuto stížnost v podstatě potvrdily!

Rozloha Velké Moravy v časech krále Svatopluka I. Velikého

Existují také určité náznaky, že se někteří Moravané, dobrovolníci, mohli účastnit maďarských výbojů do severní Itálie a do Bavorska. Důkazy pro to však nemáme. Nelze přehlédnout, že se maďarské drancování podivně vyhýbalo území, jež patřilo chráněnci Moravanů, markraběti Isanrikovi. A přitom se jeho panství nacházelo velmi blízko území, které už obsadili Maďaři!

Ale už brzy mělo dojít k rychlému a nečekanému obrátu. Moravanům během jejich vojenské spolupráce s Maďary neuniklo, že počet maďarských vojáků ve zbraní rychle roste, a že pilně a cílevědomě nacvičují bojové umění. Moravané už dříve překvapilo, jak dokonale Maďaři ovládají v Evropě tehdy neznámou zbraň, totiž reflexní luk. Dokázali z něho zasáhnout cíl v plné rychlosti jízdy svých malých, stepních, velice houževnatých koní! Reflexní luky byly mnohem průbojnější, a bylo s nimi možné stílet na větší vzdálenosti než s luky, jaké měli ve výzbroji Moravané a Frankové!

Odlišná a velmi účinná byla také bojová taktika Maďarů. Narůstající sebevědomí a rostoucí agresivita Maďarů, sídlících tehdy ještě v jihovýchodní části dnešního Maďarska, přiměly Moravané uzavřít mírovou a spojeneckou smlouvu se svými dosavadními soupeři, s východofranskými Bavory.

Hned v prvních týdnech roku 901 vypravil Mojmir II. na sjezd do Řezna moravské poselstvo, které mělo s Bavory dojednat mír a vojenskou spolupráci. Překvapivá nabídka Moravanů byla v Řezně přijata s pochopením a shoda názorů byla potvrzena nezbytnými přísahami. A když se pak na Moravě ohlásili pasovský biskup Richarius a bavorský hrabě Oldřich, panující kníže Mojmir II. se svými věrnými knížaty podmínky smlouvy bez výhrad potvrdili. Tímto krokem se ovšem Moravané dostali do protimaďarského tábora!

A už následujícího roku 902 museli Moravané s vojenskou pomocí Bavorů odrazit nájezd Maďarů, kteří na Moravu vtrhli z tehdy už jimi ovládané Panonie! Moravané je zahnal na útěk! O něco později byli napadeni také Bavoři, ale Maďaři byli také poraženi.

Oboustranný zájem, stvrzený přísahami, a obě poslední porážky Maďarů vnesly do středního Podunají klid tak důležitý pro mezinárodní obchod. Místní poměry se stabilizovaly až natolik, že po následující 3 roky o divokých maďarských válečnicích nebylo nutné do letopisů vůbec nic psát. Došlo k oživení dálkového obchodu po řece Dunaji (Duna byl tehdy jižní hranicí Velké Moravy, a bylo tomu tak ještě za nadvlády Boleslava Chrabrého!). Na schůzce s Bavory v Raffelstetten dohodnuté celní tarify dokazují, že nikdo neočekával, že by se zavedené pořádky mohly změnit, nebo dokonce zhroutit! Ještě roku 904 franští kupci pravidelně a bez jakýchkoliv potíží zajížděli na pravidelné trhy Moravanů. Jedinou vážnou jejich starostí byla pro ně (podle jejich názoru) nespravedlivá cla!

Do posledního dějství příběhu mojmírovské říše patří bezesporu zákeřná vražda maďarského knížete Kusala a členů jeho družiny. Podle Alemanských letopisů přijali Maďaři roku 904 bavorské pozvání a byli, snad u hodovního stolu, zákeřně povražděni. Následovala drtivá odvěta, která zasáhla jak viníky, totiž Bavorů, tak i jejich spojence, totiž slabě chráněné východní državy knížete Mojmir II. Zdá se, že k rozhořčenému úderu na Moravany došlo už roku 905, nejpozději však roku 906. A právě tehdy definitivně vyhasla mojmírovská knížecí (královská?) dynastie, a spolu s ní bylo vybito také jádro elitních moravských válečníků.

K tragické porážce Moravanů došlo, dle pozdní maďarské tradice, někde v blízkosti Nitry. Odtud pak rychlá maďarská jízda zamířila na severozápad, aby v nezvykle rychlém sledu dobyla hlavní moravské pevnosti. Zpusťeno bylo především jádro mojmírovského státu. Vypáleno bylo knížecí hradisko v Mikulčicích, kde se posádka snažila bránit obě vstupní brány. Po prolomení linie obrany se zbytky obránců stáhly do zděných staveb kostelů. Bojovalo se na Pohansku i ve Strachotině. V troskách pak ležely Staré Zámky u Brna-Líšně i Hradiště sv. Hypotita na okraji dnešního Znojma. Rabování a vyhlazení obyvatelstva neunikly ani církevní objekty v Sadech u Uher. Hradiště.

Saský Annalista Saxo však k témuž roku 906 připsal Moravanům jakési vítězství nad Maďary. To historika Lubomíra L. E. Havlíka přivedlo k seriosním úvahám o dalším, byť mnohem skromnějším pokračování mojmírovského státu. Maďarskému tributu se prý Morava podrobila teprve až mezi roky 924–926! Podle Havlíkova přesvědčení na Moravě přetrvala také církevní správa! A většina starých moravských šlechtických rodů prý přežila - měl je odstranit teprve až český kníže Spytihněv II., až cca o 150 roků později, tj. roku 1055. Pro Havlíkův názor svědčí mj. i skutečnost, že Staré Město u Uherského Hradiště, Mikulčice na Břeclavsku aj. lokality katastrofu v podstatě přečkaly. Žily pak (přestože pozvolna upadaly) ještě po značnou část 10. stol.

Také literární tvůrce František Borák byl přesvědčen o tom, že větší část obyvatel Moravy roky 906 a 907 přežila, a že život na Moravě pokračoval dál. Moravané, podle F. Boráka, osobou někdejšího Svatoplukova mistodržícího Bořivoje založili dynastii historických, tedy skutečných, ne bájných Přemyslovců. Moravané dali Čechům sv. Ludmilu (původně Ludmina), původem ne ze Pšova či Psava, ale z velkomoravského mocenského centra v Bánově u Uherského Brodu. Moravané tak zprostředkovaně, přes sv. Ludmilu, Václavovu babičku, dali Čechům zemského patrona sv. Václava! Svatá Ludmila a sv. Václav měli být, podle F. Boráka, zavražděni především proto, že usilovali o plné rozšíření slovanské cyrilo-metodějské tradice křesťanství v Čechách. A také proto, že se snažili získat souhlas papeže s ustanovením ne latinského, ale slovanského cyrilo-metodějského biskupství v Praze.

Důležité je, že většina letopisců té doby se shoduje na tom, že Velká Morava byla uznávanou velmocí jenom do roku 902. Působí to dojmem, jakoby Moravané snad už onoho roku 902 ztratili iniciativu a chuť pokračovat v tak slibně započatém úsilí! O 5 roků později, tedy roku 907, Maďarům podle leto-

Maďarský vojvoda Arpád (845–900?) vstupuje se svým lidem do střední Evropy

pisců vzdorovala už jenom bavorská hotovost. I ta však byla u Bratislavy roku 907 Maďary na hlavu poražena!

Z řady byť protichůdných názorů známých historiků vyplývá, že Bavorů prohraná bitva u Bratislavy v roce 907 způsobila zánik Velké Moravy jenom druhotně. Velká Morava sice svého zeměpána ztratila už roku 906, ale jakousi naději pro ni představoval bratr zahynulého Mojmir II. Svatopluk II. Žil přece toho času v bavorském exilu! Buď ani on bitvu u Bratislavy roku 907 nepřežil, nebo se jí pro nedospělost neúčastnil a proto ani nemohl být ustanoven vládcem Moravy! Letopisci o Svatoplukovi II., synu Svatopluka I. Velikého, po roce 907 už nic nenapsali!

S pohádkovým bohatstvím, s mocí a někdejší slávou Velké Moravy byl roku 906 definitivní konec. Karpatská kotlina se po roce 907 dostala na dlouhou dobu po maďarskou nadvládu. Morava tehdy ztratila velkou část svého někdejšího velkomoravského území. Velká Morava toho roku 906 zmizela z politické mapy střední Evropy!

Mnohé dnes naznačuje, že Velká Morava nebyla přísně uspořádaným, centralizovaným státem. Jednotlivé země a národy spojoval zájem být účastníkem či alespoň podílíkem mezinárodního obchodu (sůl, kožešiny, atraktivní textilie, oděvy, obuv, med, vzácné plodiny, koření, jantar, drahé kovy, šperky, zbraně, domácí zvířata, otroci, atd.). Spojovala je také víra a naděje, že Velká Morava, papežem římským přijatá pod jeho přímý dohled a duchovní ochranu, se ubrání trvalému tlaku Germánů. Ti už od 6. a 7. století usilovali buď o násilné zatlačení Slovanů zpět do jejich pravlastí (u Pripjatských jezer na Ukrajině), nebo o jejich pogermánštění.

A pokud se pozdější panovníci v Čechách, v Polsku a v Uhrách hlásili k dědictví Velké Moravy, pak tomu tak bylo především proto, že Velká Morava byla, na svoji žádost, pod přímou duchovní ochranou Stolce sv. Petra. Moravské křesťanské církvi tato skutečnost umožnila vytvořit z Velké Moravy moderní stát evropského typu. Vždyť Moravané měli už tehdy svého vlastního arcibiskupa Metoděje, a to o téměř 500 roků dříve než Češi! Přítomnost vlastního arcibiskupa v zemi byla a je dosud velmi důležitá. Arcibiskup měl tehdy, a má i dnes, právo korunovat panovníka, resp. uvádět do funkce prezidenta republiky své země. O získání královské koruny pro svého vládce šlo tehdy Čechům, Polákům a Uhrům především! Jiří Kachlík, Česká republika

Broumovská skupina kostelů a jejich záchrana

Rok 2013 byl rokem 800. výročí příchodu benediktinů na Broumovsko. Krajiny, která se nachází mezi Krkonošemi a Orlickými horami. Za tu dobu se spojila například se životem prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic (1297 – 1364), zakladatele pastorální teologie Štefana Rautenstraucha (1734 – 1785), nebo prvního ministra financí ČSR Aloise Rašína (1867 – 1923).

Do roku 1950 byl život benediktinů a Broumovska doslova bytostně spojený. Symbolem tohoto soužití byl klášter. Ten v období komunismu v letech 1950 – 1990 nuceně obývalo až 500 řeholních sester z devíti řádů a kongregací. Některé žijí dodnes.

Broumovsko odolalo husitským nájezdům v 15. století, vzpomínalo se i ze 30-ti leté války v 17. století. Avšak následky odsunu původního německého obyvatelstva po 2. světové válce, včetně mnišské komunity a čtyři dekády komunistické vlády, jsou patrné ještě i čtvrt století po jejím pádu.

Po opětovném získání svobody se snahy Církve zaměřily hlavně na opravu velkého klášterního komplexu. I v současnosti se pokračuje v rekonstrukci a to díky evropské dotaci ve výši 250 mil. Kč, které získala Agentura pro rozvoj Broumova, která je aktivním kulturně-společenským nájemníkem dominanty Broumova. Avšak bez živé benediktinské komunity. Ta žije v Praze – Břevnově.

V roce 2019 to bude 300 let, co začala vznikat světově jedinečná skupina kostelů. V rozmezí necelých 30 let první poloviny 18. století bylo na malém území postaveno 10 barokních kostelů. Iniciátorem díla, kterého snahou byla větší dostupnost kostelů pro věřící, byl tehdejší broumovský opat Otnar Daniel Zinke (1663 – 1738). Projektantské autorství se všeobecnou shodou připisuje nejlepším architektům tehdejší doby Kryštofovi Dientzenhoferovi (1655 – 1722), který je mimo jiné autorem stavby kostela sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze a jeho synovi Kiliánovi Ignácovi Dientzenhoferovi (1689 – 1751). Dnešní architekti tvrdí, že to, co Dientzenhofer na Broumovsku zkusil, potom i dále velkolepě rozvíjel.

Odchod benediktinů v polovině minulého století poznamenal i běžný život věřících. Od té doby vede duchovní správu Královéhradecké biskupství. V rámci jedné Církve jsou tak na kdysi jednolitém území dvě právnické osoby: klášter a farnost.

Do správy broumovské farnosti patří sedm z deseti kostelů. Kostel sv. Marie Magdalény v Božanově byl opravený z grantu Královéhradeckého kraje a z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR v první dekádě 21. století. Od roku 2013 ze stejného ministerského programu se začala celková oprava kostela sv. Barbory v Otovicích. V témže roce byla kostelu sv. Markéty v Šonově přiznána evropská dotace ve výši 3 500 000 Kč. Taký ve stejném roce se

rovněž začalo s restaurováním vzácné fresky Posledního soudu z 30tých let 14.století, která se nachází na broumovské faře.

Kostely sv. Anny ve Vižňově, sv. Jakuba Staršího v Ruprechticích a Vše ch svatých v Heřmánkovicích jsou součástí žádosti do evropských fondů, tzv. IROP. Římskokatolická farnost – Děkanství Broumov se na po dlouhé úvaze rozhodla pro podání žádosti ve výši 40 mil. Kč, přičemž spolu podíl farnosti je 5 %.

Z celého Broumovského výběžku pravidelně navštěvují nedělní bohoslužby 200 katolických věřících, což představuje asi 2 % obyvatel. Jsou to zvláště rodiny s dětmi a senioři.

Velkým sponzorem, nejen aktivit farnosti, je textilka Veba, která na opravu kostelů přispěla částkou 1 mil. Kč. Kromě dalších menších sponzorů hledá farnost i jiné zdroje příjmů na opravu kostelů. I z tohoto důvodu vznikla tato putovní fotografická výstava. A to opět díky podpoře Královéhradeckého kraje.

Oficiálními partnery projektu „Pro život kostelů Broumova“ a jeho donátory jsou kromě jiných Biskupství královéhradecké, Královéhradecký kraj a Město Broumov. Záštitu nad projektem převzal i pražský arcibiskup Mons. Dominik kardinál Duka, OP. Mediálně zvláště pomáhá Česká televize a deník Mladá fronta Dnes.

Do broumovské skupiny kostelů patří ještě kostely sv. Prokopa v Bezděkově a kaplička Panny Marie na Hvězdě, kterou spravuje farnost Police nad Metují a kostel sv. Michala archanděla ve Vernéřovicích, který spravuje farnost Teplice nad Metují.

Jedním z pěti broumovských kostelů je kostel sv. Václava od K. I. Dientzenhofera a v Martínkovicích je kostel sv. Jiří a Martina od Martina Alia, který byl rovněž restaurovaný z PZAD MK ČR a z prostředků Královéhradeckého kraje v první dekádě tohoto tisíciletí.

Cílem projektu „Pro život kostelů Broumova“ není jen samotná oprava kostelů, ale i podpora náboženského, kulturního a společenského života. Farnost díky tomu spolupracuje s mnoha vysokými školami, například s ČVUT v Praze a s VUT v Brně. Se zmíněnou Agenturou pro rozvoj Broumova se již deset let koná celoletní festival vážné hudby.

Další informace na

www.broumovfarnost.cz a www.klaster-broumov.cz

Pokud byste chtěli přispět na obnovu broumovských kostelů, Vaši pomoc přivítáme zde:

Osoba oprávněná: P. ThLic. Martin Lanžl

Bankovní účet: 20036-1180703399/0800

Bankovní ústav: Česká spořitelna, a.s., pobočka Broumov

Děkujeme.

TEMPUS FUGIT

Putovní výstava fotografií

UNIKÁTNÍCH BAROKNÍCH KOSTELŮ

Kryštofa a Kiliána Ignáce Dientzenhoferových

Výstava oběhla Českou republiku a mnoho evropských zemí – Slovensko, Polsko, Německo, Itálii, Francii, Belgii a Švédsko.

Nyní máme příležitost shlédnout ji v Chicagu.

Výstava ukazuje ohrožené barokní kostely Broumovska, v severočeském pohraničí, které se snaží zachránit

Církev římskokatolická ve spolupráci s fondy Evropské unie.

Výstava proběhne v sále České misie 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

Ve dnech 8. - 12. července 2016

Pátek	8. července 6.30 PM otevření výstavy
Sobota	9. července 8.00 PM přednáška doplněná promítáním a besedou s ThLic. Martinem Lanži, děkanem v Broumově
Neděle	10. července 12.30 PM beseda s ThLic. Martinem Lanži, děkanem v Broumově
Úterý	12. července 7.00 PM ukončení výstavy

Výstava bude přístupná denně od 9.00 AM do 8.00 PM

Vstup volný

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

České rádio v Chicagu

Vás zve k poslechu hezké hudby
a zpráv z naší české komunity

**na rádiové stanici
WCEV 1450 AM**

*každou neděli od
9 do 10 hodin dopoledne*

a na Internetu www.wcev1450.com

Vlasta Kučerová

Telefon: 773 - 751 8022

E-mail: Vlasta@czechoslovakradio.com

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Robert L. Cermak, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

ČESKÁ MISIE V CHICAGU

srdečně děkuje všem, kdo pomohli
v měsíci červnu v našem
kostele v Brookfieldu s organizací

RUMMAGE SALE

Vzdáváme upřímně Pán Bůh zaplat' všem, kdo
darovali vhodné věci pro tuto akci. Zvláště
děkujeme těm, kdo vše připravili a pomáhali
s prodejem a také s následným úklidem.

Výtěžek byl

\$ 2913,-

a bude věnován na splátky dluhu
na náš kostel v Brookfieldu

Za Českou misii Mons. Dušan Hladík

Vroucí vzpomínka

Letos 12.července 2016 tomu bude už dvacet pět let,
kdy na Stvořitelovo zavolání odešel z našeho
rodinného středu na věčnost můj drahý manžel,
starostlivý tatínek a dědeček, pan

Josef Kučera

rodák z Vlčnova na Moravském Slovácku

Jeho tělo je pohřbeno na hřbitově Woodlawn
ve Forest Park, Illinois a výroční mše svatá
za spásu jeho duše bude sloužena
v neděli 10. července 2016 v 10.30 hod. dopoledne
v kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513.

S bolestí, láskou a vděčností věrně vzpomínají:

Marie Kučerová, manželka

Josef a Rita, Václav a Pavla,

Rostislav Kučera - synové a snachy

Mařenka, Benjamin, Kristýnka a Tomášek - vnoučata

*Upřímně děkujeme všem, kdo jej znali
a vzpomenu si na něho v modlitbách s námi.*

Srdečně Vás zveme na Československý festival

Czechoslovak American Congress

Neděle 31.července 2016

Elhert Park - Congress Park and Elm Ave.
Brookfield, IL 60526

Výroční piknik ÚMS

Ústředna Moravských Spolků

Neděle 21.srpna 2016

Elhert Park - Congress Park and Elm Ave.
Brookfield, IL 60526

Výroční piknik Misie

Česká Katolická Misie

Neděle 11.září 2016

Natinal Grove, Zahrada č.4
27th Str. a Desplaines Ave.
North Riverside, IL 60546

Srdečné blahopřání

Kaštany bubnujou do trávy,
že končí léto a mládí.
Dospělého to otráví,
děti je zvědavě hladí.

Ve věci těch kaštanů,
starších paní a pánů.
Plody nasbírejte
pod polštář je dejte,
bude se vám velmi dobře spát.

A kdo se pro ně už nesehne,
ten ať se dojatě dívá,
jak jsou ty kaštany nádherné,
i když je hlavička sivá.

(z písně Jaroslava Uhlíře)

Ing. Bohumil Lošťák

synovec věhlasného lesníka – katolického kněze
Prof. Dr. Ing. P. Josefa Konšela, pozdějšího rektora
Vysoké školy zemědělské v Brně (1875-1958),
po strýčkovi sám lesník, ekolog, fotograf, spisovatel,
básník a recesista, obnovitel aleje kaštanovníku jedlého
v Lednicko Valtickém areálu

oslaví 20. července 2016 své

95. narozeniny

K jeho významnému životnímu jubileu
letí na Moravu z Nového světa jásavé zpěvy:

Živijó, živijó, živijó, živijó,

mnoga ljeta zdravi byli, mnoga ljeta živijó...

Sto ljet, sto ljet, něch žije, žije nám...

Aby nás Pán Bůh miloval, hříchy odpustil nebe dal...

**Hojnost Božího požehnání, svěží vzduch do plic,
mnoho tělesných sil a duševní svěžesti
do dalších spokojených let přeje**

Váš přítel, rodák jihomoravský,

Čech jazykem, Moravan srdcem

John Novotný, od Pacifiku z Kanady

**S pozdravem věrnému čtenáři Hlasů národa a
s přáním všeho dobrého milému oslavenci
se připojují**

Mons. Dušan Hladík a redakce časopisu

„Tvým posláním bude zachraňovat duše“

Kněžství se dá definovat třemi slovy: obět' z lásky. Být obětován z lásky. Aby Bůh mohl dát světu takové kněze, začíná u matek. Jednou z nich je ctihodná María Concepción Cabrera de Armida, známá pod jménem Conchita z Mexika (1862–1937).

Tato realistická a praktická manželka a matka devíti dětí, prostá žena veselé povahy, dokázala ve svém láskyplném nasměrování na Ježíše velmi jasně ukazovat celé své rodině cestu křesťanské dokonalosti všedního dne. Jako velká mystička a zakladatelka pěti různých děl zanechala světové církvi 60 000 stran nádherných myšlenek, které jí vnukl Ježíš, a rovněž bohaté dědictví svého kněžského mateřství. „Z nebe budeš pokračovat ve své misi pro kněze,“ přislíbil Ježíš 74leté Conchitě na sklonku jejího života. Za obnovu křesťanstva a „nové Letnice“ ochotně darovala Ježíši všechno, co jí bylo milé a vzácné. Sílu ke každé nové oběti z lásky, ve které se vlastně ukrývá hluboké štěstí svatých, čerpala ze svaté Eucharistie a od Panny Marie. Ji, která se vždy chtěla stát pouze „kněžskou, skrytou svatou“, může v tomto eucharisticko-mariánském smýšlení následovat každý.

Conchita prožila svoje šťastné dětství a mládí na haciendě, na velkém selském hospodářství svých hluboce věřících a dobročinných rodičů. Temperamentní a citlivá zároveň, navzdory velkému množství práce doma, měla ráda – stejně jako její sourozenci a přátelé – plavání, potápění, plavbu na kánoí a jízdu na koni. Ze všeho nejvíce však bylo toto pěkné děvče s krásnými očima okouzlené hudbou. Často hrávala na klavír a současně zvukným hlasem zpívala písně, které si sama skládala.

Od raného dětství se u Conchity projevilo působení Boží milosti. „Matka vnukla mé duši lásku k Matce Boží a ke svaté Eucharistii. Moje první svaté přijímání bylo o svátku Neposkvrněné v roce 1872, v den mých 10. narozenin... Nevzpomínám si na nic jiného než na nepopsatelnou vnitřní radost a na štěstí, že jsem měla oblečené bílé šaty. Od tohoto dne se moje láska k Eucharistii neustále zvětšovala... A když mi bylo 15, 16 let, pustili mě na mši svatou každý den. Byla jsem velmi šťastná, když jsem směla jít ke svatému přijímání! Někdy, když jsem jezdila na koni, pomalu – slovo za slovem jsem meditovala modlitby k Nejsvětější svátosti a blahoslavené Panně. Moje dětské srdce v tom nacházelo nepopsatelnou radost.“

Conchita měla stejně ráda také plesy a radostné oslavy na otcovské haciendě, kde se vždy sešlo půl vesnice a jako žádanou tanečnici ji obletovalo často i dvacet mladých mužů.

„Oblékala jsem se pěkně a elegantně, abych se líbila,“ říkala, „ale v hloubce duše jsem prožívala velkou touhu po modlitbě... Když jsem šla spát, vzala jsem do rukou kříž... Zaplavila mě nevýslovná láska a moje srdce bylo zcela ponořeno v Ježíši. Ježíš mě přitahoval k sobě... a naplnil mě svojí blažeností. Potom tento dojem znovu zmizel a já jsem se zase vrátila ke svému životu lhostejnosti, marnivosti a ješitnosti. Ve světě lichotek a rozptýlení... jsem uslyšela vnitřní hlas, který mi říkal: »Tvoje štěstí je jinde!«“

„Prožívala jsem obrovskou prázdnotu, kterou jsem zamýšlela vyplnit svatbou.

Vždy, když jsem přijala anebo navštívila Nejsvětější svátost, říkala jsem Ježíšovi: »Pane, cítím se tak neschopná tě milovat, proto se chci vdát. Dej mi mnohá děti, aby tě milovaly víc než já.«“

Conchita byla devět let zasnoubena s svým Panchem. Často si psali a Conchita později vyprávěla: „Krásně jsem se pro něho, šla jsem do divadla, abych ho viděla, ale i přesto jsem nezapomněla na Boha. Od prvního setkání jsem si snažila Pancha vést k Bohu, vyprávěl jsem... mu o lásce k Panně Marii a pobízela jsem ho, aby tak často, jak jen je to možné, přistupoval ke svátostem.“

Když se Conchita jako 21letá vdala, svatební hostiny si od svého manžela vyprosila dvě věci: aby mohla denně chodit na mši svatou a aby nežárli, protože k tomu nikdy nebude mít důvod.

„Od naší svatby až do dne své smrti mi nikdy nebránil jít každý den ke svatému přijímání. Věrně dodržel své slib a vzorně se postaral o děti, doku jsem se nevrátila domů. I později, kdy byl už těžce nemocný, říkal: »Jen běž ke svatému přijímání.«“

U eucharistického Krista čerpala Conchita potřebnou sílu, aby dokázala být trpělivá a plná lásky vůči svému manželovi, který byl sice nežným a vstřícným manželem a pro jejich devět dětí rovněž srdečným a dobrým otcem, „ale měl mimořádně výbušný charakter, byl jako pouštní prach.“ Během několika let se k překvapení příbuzných úplně změnil. Jen Conchita znala důvod: „Bylo to dílo milosti a snad i moje osobní snaha. Často, když cítím břemeno svých povinností a jsem zavalena tisíci starostmi..., když mě spalují vášně a kdy sobecká láska a přecitlivělost chtějí ponovat nade mnou... tehdy jdu jako zraněná zvíře k oltáři a nechám se setřít veškerý ten jed. Řeknu, že jsem připravena nechat se uzdravit nebeským lékařem..., a od Ježíše si pokorně vyprošuji sílu a vítězství..., protože ho miluji.“

Takto rostla, vroucněla a sílila vzájemná láska manželů, živena svátostmi společným životem modlitby. Conchita se světila svému deníku: „Láska k mu

mu manželovi, která byla plná něžnosti, mi nikdy nebránila milovat Boha. Moje láska k manželovi byla prostá, byla zcela zahalena do mé lásky k Ježíši.“

Jelikož však jen Bůh sám dokáže zcela naplnit duši každého člověka, musela také Conchita zakusit: „I přes velkou dobrotu mého manžela jsem se stále více přibližovala k Bohu, abych v něm hledala všechno to, co mi scházelo; protože má vnitřní prázdnota se zvětšovala navzdory mému šťastnému manželství a světskému štěstí.“

Když po více než 16 letech manželství (v roce 1901) Pancho nečekaně zemřel, 39letá vdova, „jejíž srdce tak rychle a silně přilnulo k lidem a věcem, se utíkala ke svatostánku, aby tam našla oporu a načerpala sílu. Ach, kdyby moje srdce nebylo mělo oporu! Až při slovech modlitby: »bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi« jsem pocítila sílu... a dokázala snést tuto hroznou ránu.“

Ježíš nyní definitivně svěřil Conchitě zcela nový duchovní úkol, na který ji už léta připravoval: „Tvoji misii bude zachraňovat duše. Tvým vznešeným posláním na zemi je přinášet se jako oběť za moji církev, zvláště za její pastýře. Přeji si, ať byla moji hostií... a obětovala se spolu se mnou dnem i nocí tak často, jak jen to bude možné, na všech paténách světa.“

Ctíhodná María Concepcion Cabrera de Armida (uprostřed) se svými dětmi

Navenek zůstala matka Conchita u své rodiny – „uzavřená ve vnitřní svatyni své duše“, kde 35 let ve skrytosti trpěla za posvěcení kněží. Ježíš sám ji vysvětlil:

„Existují duše, které svěcením přijaly kněžské pomazání. Ale existují... stejně tak kněžské duše, které mají kněžské poslání, ačkoliv nemají ani hodnost, ani kněžské svěcení. Obětují se ve sjednocení se mnou... Tyto duše velmi pomáhají

církvi duchovním způsobem.“

Conchita dobře znala každé ze svých dětí. Rozpoznala, které dítě má vlohy pro manželství a které pro úplné zasvěcení se Bohu. Dětem se snažila pomáhat v tom, aby na Boží volání dokázaly odpovědět. Její nejstarší syn Ignác se stal jezuitským knězem a dcera Conchita řeholní sestrou.

*Z Vířazstvo Srdca 102/2015
Překlad podle Světa 24/2016*

Svěcení novokněží v Čechách a na Moravě 2016

Letos na konci června přijalo kněžské svěcení 19 jáhnů, další 3 budou vysvěceni v srpnu. Brněnská diecéze 5, Českobudějovická diecéze 8, Olomoucká arcidiecéze 2, Ostravsko-opavská diecéze 1, Plzeňská diecéze 2, Pražská arcidiecéze 4

Modleme se za letošní novokněze

Všemohoucí Bože, Ty jsi oporou našeho společenství, zdrojem veškeré naší síly i cílem všech našich tužeb. Svěřujeme Ti naše bratry, kteří přijali kněžské svěcení. Prosíme Tě, pronikej je svým Svatým Duchem, aby se dokázali plně spolehnout na Tvou pomoc, a dej, aby byli vnitřně pevní ve svém rozhodnutí, skromní v životě a věrní ve svém poslání.

Bud' jim vždycky nablízku, aby v nich všichni lidé poznávali Tvého Syna Ježíše Krista, pro nás ukřižovaného a oslaveného. Nebeský Otče, Ty své děti nekonečně miluješ.

Proto věříme, že chceš našim bratřím darovat více, než se odvažujeme prosit. Věříme, že jim chceš dát sebe sama, vždyť ty jsi náš Bůh a Pán na věky věků. Amen.

700 roků od narození Císaře a krále Karla IV. (3)

12. Karel předává funkci markraběte moravského

Bylo už řečeno, že mladičkový markrabě moravský Karel (toho jména) I. Lucemburský přišel do Čech roku 1333, na Moravu roku 1334. Na Moravě zrušil místní soudy a jejich pravomoci přenesl do Brna a do Olomouce. V Olomouci založil institut Moravských zemských desek, jež byly přibližně o 300 roků později před hrozbou zničení švédskými vojsky, tedy v časech 30leté války, přeneseny do Brna. Poté, co se seznámil s tradicemi moravské země, obnovil slavení svátku sv. Konstantina-Cyrila a Metoděje, a to jak na Moravě, tak i v Čechách! Za Karlova panování byla zaznamenána a vydatně šířena legenda o přenesení království z Velké Moravy do Čech. Královské hrady, které jeho otec král Jan Lucemburský dal do zástavy, Karel postupně vykupoval, a současně inicioval stavbu nových hradů. V této souvislosti jmenujme alespoň hrad Tepenec, který stával cca 4 km východně od města Šternberka, nedaleko obce Jívová. Původně ho nazývali Twingenberg, také Karlsburg. Zničen byl za markraběcích válek koncem 14. století. Ruiny hradu vzaly definitivně zasně v průběhu posledních cca 150 let během masivní těžby kamene z hory Tepenec, na níž tento hrad stál.

Později, roku 1349, se král římsko-německý, král italský (lombardský), král burgundský, král český, markrabě moravský a hrabě lucemburský Karel rozhodl předat funkci markraběte moravského svému mladšímu bratru Janu Jindřichu Lucemburskému. Ten pak v Karlově politice zvelebování Markrabství moravského pokračoval.

13. Po 627 roků přísně utajovaný velmi vážný úraz Karla Lucemburského

Karlův otec Jan Lucemburský byl prvotřídním rytířem, po celé Evropě byl znám jako nadšený účastník válek a rytířských turnajů. Na otcovo přání byl také jeho syn Karel už od svých dětských let vychováván a trénován tak, aby se stal úspěšným bojovníkem a statným rytířem. Nemůžeme se proto divit, že i v pozdějších etapách Karlova života, kdy se slušelo, aby Karel vystupoval jako úctyhodná osoba, se čas od času na zapřenou, tj. pod jiným jménem, účastnil rytířského klání. Tvář měl při tom zakrytu hledím přilby, divákům byl představován pod jiným jménem, na jeho štítu byl nakreslen zcela neznámý erb. Většinou mu to procházelo, až jednou málem přišel o život!

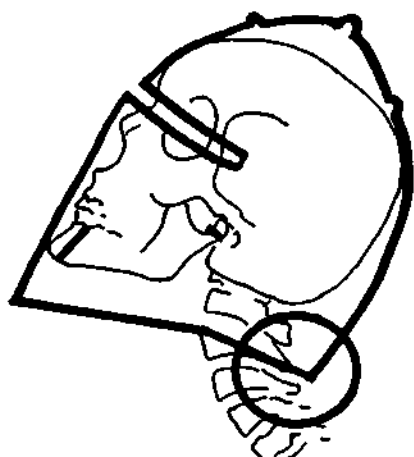
Stalo se to v měsíci říjnu roku 1350. Na podzim téhož roku 1350 a na jaře roku 1351 se pak král Karel Lucemburský neobjevuje na veřejnosti, a kromě mála zasvěcených nikdo neví, kde je. Zatímco v Evropě kolují zprávy o jeho vážném

zdravotním stavu, čeští kronikáři se, kupodivu, o něčem takovém vůbec nezmiňují. Pravděpodobně byli zavázáni slibem mlčení o příčině vážného stavu svého panovníka. Teprve až antropologické výzkumy kosterních pozůstatků Karla IV., provedené Prof. MUDr. RNDr. Emanuele Vlčekem DrSc. (žil 1925–2006), a jeho spolupracovníky přinesly rok 1977 překvapivá zjištění. Příčinou Karlova přibližně půlročního léčebného pobytu v utajení nebylo zánětlivé onemocnění, ani otrava jedem, podaným mu v jídle či v pití. Prof. Vlček objevil na levé straně Karlovy krční páteře, v výši 3. až 5. obrátle, zcela zjevné stopy krevního výronu. Ten svědčí o vážném úrazu tohoto pozdějšího císaře a krále Karla.

Karel Lucemburský měl už od svého mládí zálibu v rytířských kláních a turnajích. Je spolehlivě doloženo, že s např. roku 1347, pod cizím jménem, účastnil slavného rytířského turnaje v Rothenburgu v jižním Německu. Tam sice však jeho inkognito nepodařilo udržet. Zachoval se osobní dopis avignonského papeže Klementa VI. z téhož roku 1347, ve kterém tento papež, někdejší Karlův učitel, později i přítel a rádce Karla nabádá, aby se vzdal módních výstřelků, namísto tehdy módních, na tělo těsně přiléhajících oděvů nosil takový seriózní volný šat, jaký náleží ke Karlovu důstojnému postavení. Dále mu vytýká, že se nechová způsobilým sobem, který odpovídá důstojnosti krále, a že vyhledává kdejaké rytířské souboje. Karel, jako většina mladých mužů, na napomenutí a rady starších příliš nedbal. Začátkem října roku 1350 se vypravil do Itálie, kde se pod cizím jménem pod smyšleným erbem účastnil jednoho z velkých a věhlasných turnajů. A právě tady Karla jeho štěstí opustilo. Neboť narazil na lepšího protivníka?

Nešťastným úderem protivníkovy dřevce do přilby byl Karel sražen z koně. Muži z jeho doprovodu a přítomný lékař pak s hrůzou zjistili, že nemůže hýbat končetinami. Přítomní pravděpodobně nikdo z přítomných diváků nevěděl, že tento neznámý zraněný rytíř je mužem, který byl teprve nedávno povýšen téměř až na vrchol světové moci v Evropě.

Král Karel utrpěl velice vážná zranění. Měl těžce zhmožděnou krční páteř, silný úder dřevcem mu přerazil obě kloubní výběžky dolní čelisti. Těžká přilba se po úderu dřevcem zepředu zaryla zezadu do Karlovy páteře ve směru levé části zátylku (oba koně a jezdcí se měli míjet svými pravými boky, úder šel tedy zepředu a částečně zprava). Současně mu přilba prolomila bradu, která se symetricky vylomila dolů v šířce 6ti zubů. Poté, téměř ihned, Karlovi začaly mohutně otékat jazyk, spodina ústní, spodina podbradová a obě podčelistní krajiny. Dýchací a polykací cesty se tímto způsobem téměř uzavřely. I dnes by takové zranění patřilo mezi zranění

Rekonstrukce turnajového zranění krále Karla podle Doc. MUDr. J. Ramby. Těžká Karlova přílba po nárazu dřevcem se svoji zadní částí zaryla do páteře v místech označených kroužkem. Prolomila bradu (delší šikmá čára vlevo) a zlomila čelistní výběžky (krátká šikmá čára uprostřed)

velice vážná, šance na přežití pacienta by i v dnešní době byly velmi malé. Zjištění, že měl Karel přeraženy oba kloubní výběžky dolní čelisti jsou důkazem toho, že tento jeho úraz nevzniknul žádnou nešťastnou náhodou, ani jen pouhým pádem z koně. Že takový úraz přežil, za to mohl děkovat Pánu Bohu a své atletické, na svoji dobu vysoké postavě (173 cm). Karel zřejmě nebyl žádným neduživým intelektuálem! Měl silnou kostru a mimořádně dobrou fyzickou kondici, záměrně ovlivněnou pravidelným a tvrdým tělesným cvičením. Po stránce fyzické byl typickým těžkým rytířem své doby. Dokládají to mohutně vyvinuté svalové úpony na jeho lebce i na celé jeho kostře. V dnešní terminologii by bylo možné krále Karla Lucemburského označit za těžkého atleta, kdežto jeho otce krále Jana Lucemburského za desetibojaře...

Skvělá fyzická kondice zásadním způsobem přispěla k tomu, že Karel první kritické okamžiky po tomto vážném, smrtelně nebezpečném úrazu překonal a že zůstal naživu. Zasluky na Karlovo přežití měla také účinná odborná pomoc. Italští lékaři, přítomní na turnaji, zasáhli velice rychle a dobře. Ze své dřívější praxe znali smrtelné důsledky stržení vazů. Snažili se proto narovnat poraněnou páteř tahem za vlasy pacienta. Karlovi přitom vytrhali mnoho vlasů na hlavě...

Královův doprovod byl v šoku. Bezmocného pána rychle odnesli z turnajového prostranství stranou od očí zvědavců. Rychle přispěchavší ranhojiči a turnajový chirurg už na první pohled viděli, že je zle, velmi zle. Král krvácel z úst a jeho otoky se rychle zvětšovaly. Zkušený italský chirurg věděl, že co nejdříve musí zajistit dýchání zraněného. Spolu se svými pomocníky zastavil krvácení, a z jeho úst odstranil krevní sraženiny. Potom se pokusil uvolnit hluboko zaraženou bradu. Směrem dolů ulomenou bradu se 6ti ještě držícími zuby vysunul vzhůru, a pak obě zlomeniny zpevnil zlatým nebo stříbrným drátem, který provlékl mezi zuby. Musel také ošetřit potřhané sliznice, okostici a zřejmě také tržné rány na tváři pacienta. K šití použil, jak bylo tehdy zvykem, jemné povoskované hedvábné vlákno. Teprve potom celou Karlovu

čelist znehybnil obvazem pod bradou, případně ji voskovými spletenými vlákny přivázal k zubům na horní čelisti.

Přeraženou čelist a zlomenou bradu se podařilo dobře zafixovat na dobu minimálně 6–8 týdnů. Zvolili při tom fixaci nepochybně velmi pevnou, neboť došlo k výbornému kostnímu zhojení. Kupodivu ani žádný zub kolem lomných linií na spodní čelisti neztratil svoji vitalitu, což by se dalo při tak devastujícím zranění očekávat. Chirurg a jeho asistenti odvedli vynikající práci. Přitom tehdy neměli operační lampu, bez které bychom se dnes už neobešli. Jak se tehdy v ranách orientovali a jak pracovali v nepřehledné a silně krvácející ústní dutině, to je pro nás dnes záhadou.

Velkým problémem byla také vážně poškozená krční páteř. Krevní výrony a mohutný otok krku byly pro lékaře varovným znamením. Zraněný nehýbal rukama ani nohama. První odborný zásah dnes už neznámého italského turnajového chirurga beze všech pochybností zachránil Karlovi život a pomohl uvolnit jeho míchu. Ochmutí pacienta bylo otázkou času. Buď pomine, anebo... Všichni věděli, jak hrůzná budoucnost by bezmocného Karla čekala.

První pomoc a následné chirurgické zákroky lékařů byly nesmírně bolestivé. Strašlivá bolest mohla už i tak vážný zdravotní stav pacienta ještě zhoršit. Nevíme, ale domníváme se, že byla použita tzv. „uspávací houba“, užívaná už od konce 10. století. Byla to snad mořská houba namočená do roztoku opia, tekutiny z listů mandragony a z listů bolehlavu. V Itálii tuto „uspávací houbu“ ve 13. století používal boloňský lékař Theodorico Borgognoni de Lucca. Předpokládáme proto, že italští turnajoví chirurgové poloviny 14. století ji také znali a používali.

14. Hluboké mlčení mělo zachránit čest panovníka

Čekalo se, až se těžce zraněný pacient zotaví natolik, aby byl schopen daleké cesty do svého českého království. V Itálii nemohl za žádnou cenu zůstat. Všem jeho blízkým i jeho doprovodu bylo jasné, že čím dříve bude moci odejít, tím bude situace lepší pro zachování jeho královské pověsti a cti. Jeho účast na turnaji, jeho prohra v rytířském klání, ale především jeho těžká zranění měly zůstat navždy utajeny před celým evropským světem. Vždyť Karel Lucemburský měl v té době císařskou korunu téměř na dosah ruky!

Přibližně 10 dnů po úrazu byl Karel už mimo bezprostřední nebezpečí ztráty života. Jeho přátelé a věrní služebníci ho proto tajně převezli do Čech, kde ho ukryli pravděpodobně na hradě Bezděz. Potom rozšířili fámu o otravě, která se velmi rychle rozšířila po celé Evropě. Karlovo cestování domů po tehdejších cestách na drkotavých vozech muselo být pro Karla nesmírně bolestivé a vyčerpávající. O královo zdraví tehdy pečoval jeho osobní lékař Mistr Havel ze Strahova.

Nedochovaly se žádné zprávy, ale je nepochybné, že zpočátku musel král Karel ležet nehybně na pevné podložce, ale současně ho služebníci museli v pravidelných intervalech otáčet kolem jeho podélné osy, aby zabránili vzniku proleženin. Lékař Mistr Havel ze Strahova ho nechal krmit zprvu

kašovitou, dostatečně výživnou stravou. Přitom se lékaři museli postarat o pravidelné čištění dutiny ústní nějakými bylinnými roztoky, aby zabránili vzniku a rozšíření nebezpečné infekce. Velkým problémem v těch časech bylo zabezpečení potřebné hygieny. Nevíme nic, žádné záznamy se nám současníkům nedochovaly, utajení bylo naprosto dokonalé! Nad všemi tajemstvími Karlovy záhadné nemoci bděl Karlův nejbližší důvěrník, spolehlivý Jan Očko z Vlašimi.

15. Moderní rehabilitace krále Karla jízdou na koni

Už v měsíci dubnu roku 1351 se částečně vyléčený král Karel, i přes zcela určitě velké bolesti, vypravil na koni z hradu Bezděz do města České Budějovice, aby tam s vévodou Albrechtem I. Habsburským podepsal dohodu o míru. Vousy na tvářích měly zakrýt stopy po strašlivém Karlovu zranění. Přesto si všichni přítomní všimli značně nahrbené Karlovy postavy i změn v jeho tváři, které mu rozhodně nepřidaly na kráse. Náhle vypadal menší, než ve skutečnosti byl. Měl nápadně kulatá záda a hlavu nakloněnou doleva. Když se chtěl ohlédnout, musel otáčet celým svým trupem. Svým vzhledem ve svých 35 letech připomínal velmi unaveného starce. Karlovi současníci zohavení svého panovníka viděli. Nepadla však žádná otázka. Alespoň nahlas ne.

Děsivé následky úrazu jsou dodnes patrné na Karlových pozůstatcích. Tak např. u klíční kosti zcela vymizelo typické zakřivení. Je to důsledek trvale atypického držení hlavy a kostí pletence horních končetin po úrazu krční páteře. Zcela znatelné jsou poúrazové stopy na kloubních hlavicích čelisti.

Postavení lebky na páteřním sloupci krále Karla po turnajovém úrazu roku 1350 dle Prof. MUDr. E. Vlčka

Po úrazu nachýlená hlava a zakulacená záda Karla IV. na zobrazení císaře v kapli sv. Kateřiny na Karlštejně

Ke zlepšení Karlova zdravotního stavu jistě přispěla i výzminěná jízda na koni. Dá se předpokládat, že vzhledem k Karlovým zvyklostem panovník odmítl cestovat ve voz. Podle názoru Doc. Jiřího Ramby mu však tato intuitivně zvolená hiporehabilitace velmi pomohla. Jízda na koni dnes doporučuje právě při rehabilitaci neurotraumatických onemocnění. U pacientů po zranění páteře a míchy přispívá ke zlepšení funkce vnitřních orgánů, srdečně cévního oběhu, dechové kapacity a k posílení svalů.

16. Karlův sňatek s Annou Svidnickou

Královna Anna Falcká porodila Karlovi dne 17. 1. 1352 vytočeného syna. Dostal křestní jméno Václav. Tohoto Václava, ještě jako nemluvně, zasnoubili s dědičkou Svidnicka a Javořicka Annou Svidnickou. Anna by dědičkou těchto slezských území, která byla v té době ještě samostatná. Ani ne dvouletý Václav však 28. 12. 1352 zemřel, o 1 rok a 1 měsíc později, totiž 2. 2. 1353, zemřel také jeho matka Anna Falcká. Karel pak mohl začít uvažovat, která princezna se stane jeho novou manželkou. Karlovo rozhodnutí všechny evropské obyvatele velmi překvapilo. Karel se zasnoubil s mladičkou princezou Annou Svidnickou, původně nevěstou jeho nedávno zesnulého syna Václava. Zřejmě se cítil být po těžkém úrazu (na rytířském turnaji v Itálii v měsíci říjnu roku 1350) u zcela zdravý a v pořádku. Po svém zasnoubení s Annou Svidnickou král Karel připojil k zemím Koruny české tak Horní a Dolní Lužici. Slavná svatba Karla a Anny Svidnické se konala 27. 5. 1353 v Budíně (maďarsky Buda, dne podstatná část maďarské metropole Budapest). Česko královnou byla Anna Svidnická korunována o 2 měsíce později.

Pokračování příště

Jiří Kachlik, Brno, Česká republika

MLADÝM

Dokud nás smrt nerozdělí

Příběh psaný životem

Když jsem ten večer přišel domů, žena zrovna dávala na stůl večeři. Položil jsem jí ruku na rameno a řekl jsem jí, že s ní chci o něčem mluvit. Posadila se a tiše jedla. V očích měla strach. Náhle jsem nevěděl, jak otevřít ústa. Nakonec jsem jí řekl, že se chci rozvést. Uvážil jsem to a trvám na tom.

Nijak má slova nekomentovala, jenom se mírně zeptala: „Proč?“ Neodpověděl jsem jí, prostě jsem na její otázku nereagoval. To ji rozzlobilo. Praštila vidličkou a zakřičela mi do obličeje: „Nejsi chlap!“

Ten večer už jsme spolu nemluvíli. Plakala. Věděl jsem, že chce vědět, co se to stalo s naším manželstvím. Jenže jsem jí to mohl jen těžko nějak uspokojivě vysvětlit: zamiloval jsem se zkrátka do Jane. Svou ženu už jsem nemiloval. Bylo mi jí jenom líto.

S velkým pocitem viny jsem sepsal návrh na vypořádání po rozvodu: zůstane jí náš dům, auto a 30 procent podílu ve firmě. Zběžně na papír pohlédla a roztrhala ho. Přestával jsem ženě, s níž jsem prožil deset let, rozumět. Byla mi cizí. Litoval jsem ji pro čas, který se mnou ztratila, všechnu energii, kterou do našeho vztahu vložila, ale nemohl jsem vzít svá slova zpět, protože jsem Jane tolik miloval. Rozhodnutí rozvést se, kterým jsem byl řadu týdnů doslova posedlý, nabývalo teď pevných a jasných obrysů.

Příštího dne jsem se domů vrátil velice pozdě. Seděla u stolu a cosi psala. Ani jsem nejedl, šel jsem si rovnou lehnout. Cítil jsem se ospalý a velmi unavený. Celý den jsem strávil s Jane. Když jsem se na chvíli probíral, stále ještě psala. Ráno mi předložila své rozvodové podmínky. Nechce ode mě nic, ale trvá na svém požadavku ohledně posledního měsíce před rozvodem. Pokusíme se žít tak normálně, jak to jen půjde. Má pro to jednoduchý důvod. Našeho syna čekají zkoušky na gymnasium ona ho nechce vystavit zprávě o našem rozvodu před nimi.

To bylo zcela přijatelné. Ale měla ještě něco. Zeptala se, jestli si ještě pamatuji, jak jsem ji v náš svatební den přenášel přes práh ložnice. Trvá teď na tom, abych ji po ten zbývajících měsíc každý den odnášel z ložnice ke vchodovým dveřím. A večer zase přinášel zpět. Zdálo se mi, že začíná bláznit. Jenom proto, aby naše poslední dny byly snesitelné, jsem se rozhodl jejímu potrhlému nápadu vyhovět. Vyprávěl jsem Jane o podivné podmínce mého ženě. Hlasitě se rozesmála. Připadalo jí to absurdní. „Je fakt schopná čehokoli, když ví, že rozvodu se už nevyhne!“, řekla s opovržením.

Od té doby, co jsem oznámil své přání se rozvést, vyhýbali jsme se s ženou jakémukoli bližšímu kontaktu. Takže, když jsem ji měl poprvé nést z ložnice, byli jsme oba poněkud nemotorní. Náš syn radostně tleskal, že táta nosí mámu na rukou. Jeho pochvala ve mně probudila bolest. A manželka k tomu ještě zašeptala: „Něfikej mu o rozvodu.“ Přikývl jsem. Byl jsem celou tou situací rozrušený. Postavil jsem ji u dveří. Šla čekat na autobus do práce. A já jsem jel do kanceláře.

Další den už to pro nás oba bylo snazší. Položila hlavu na mou hrud'. Náhle jsem si uvědomil, že jsem na svou ženu se zájmem už dlouho nepohlédl. Uvědomil jsem si, že už není tak mladá. Na tváři měla jemné vrásky a vlasy jí šedivěly. Naše manželství jí stálo hodně sil. Na okamžik jsem se podívil, co to vlastně chci té ženě provést. Další dny už bylo stále snazší ji nosit a měsíc pomalu ubýval. Asi jsem tím každodenním tréninkem nabral sílu.

Jedno ráno stála a vybírala si, co si oblékne. Měla docela málo věcí, ale nemohla se nějak rozhodnout. Pak si povzddechla: „Všechno je mi jaksi velké.“ Teprve teď jsem si uvědomil, že to, jak mi připadá snadné ji nosit, nemá s nějakou mojí větší silou nic společného. Najednou mě to doslova udeřilo do očí. Kolik bolesti a hořkosti bylo v jejím pohledu! Úplně podvědomě jsem natáhl ruku a pohládl ji.

V tu chvíli vešel syn a připomínal: „Tati, už musíš maminku přenést!“ Stalo se to nezbytnou součástí jeho života: dívat se, jak táta nosí maminku. Moje žena k němu přistoupila a pevně ho objala. Obrátil jsem se a díval jsem se jinam, protože jsem se bál, že by se moje myšlenky v poslední chvíli mohly vydat úplně jiným směrem. Pak jsem ji vzal do náruče jako obvykle. Objímala mě kolem krku jemně a přirozeně. Držel jsem ji pevně. Bylo to jako v náš svatební den.

Avšak to, jak hubla, mě ničilo. Když jsem ji držel v náručí poslední den, sotva jsem dokázal udělat krok. Syn už byl ten den ve škole. Držel jsem ji a říkal jsem si, že jsem si vůbec nevšiml toho, jak náš předchozí život postupně ztratil veškerou důvěrnost.

Skočil jsem do auta, aniž bych za sebou zamknul dveře. Bál jsem se jakéhokoli odkladu, který by mohl ovlivnit a změnit mé myšlenky. Vyběhl jsem po schodech. Jane mi otevřela a já jsem řekl: „Promiň, Jane, nebudu se rozvádět.“ Dívala se na mě ohromeně a pak mi sáhla na čelo. „Máš horečku?“ Odstrčil jsem její ruku. „Promiň, Jane, nebudu se rozvádět. Moje manželství se pokazilo, protože jsme si nedokázali vážít maličkostí, ne proto, že bychom jeden druhého nemilovali. Prostě jsem pochopil, že ve svatební den jsem svou ženu přenesl přes práh našeho domu opravdu proto, abych s ní zůstal, dokud nás smrt nerozdělí.“

Jane jako by se náhle probudila. Dala mi pořádnou facku a s tváří zalitou slzami mi praskla dveřmi před nosem. Seběhl jsem po schodech a jel jsem do práce. Při zpáteční cestě jsem v květinářství koupil pro svou ženu kytici. Květinářka mě vyzvala, ať něco napíšu na kartičku, kterou ke kytici připevní. S úsměvem jsem psal: „Budu tě nosit každé ráno, dokud nás smrt nerozdělí!“

Pak jsem přijel domů s kyticí v ruce a úsměvem na tváři. Vyběhl jsem po schodech. Svou ženu jsem našel na lůžku. *Zemřela.* Bojovala s rakovinou mnoho měsíců, jenže já byl tak zaslepený Jane, že jsem si toho nevšiml. Věděla, že brzy odejde, a chtěla mě uchránit negativní reakce našeho syna v souvislosti s rozvodem. *Díky ní jsem tedy v synových očích zůstal tátou, který maminku miloval.*

POUČENÍ: Každodenní maličkosti jsou ve skutečnosti to, co je podstatou našich vztahů. Nikoli honosná vila, auto, majetek, bankovní konto. To vše může život zpříjemnit, ale není to štěstí samo o sobě. Najděte vždycky čas a příležitost, jak dát partnerovi najevo přátelství. Budujte každý den pevné a důvěrné vztahy mezi sebou. Tak prožijete šťastné manželství.

Kimmi Floral

Hlas misie 2/2016 - Časopis České katolické misie ve Švýcarsku

Osvěžení pro duši

Oči

Mladá maminka se před chvílí vrátila z práce, připravovala večeři a věnovala se domácím pracím. Snažila se, aby všechno vyšlo, jak se patří - chystala domácí hranolky, které děti milovaly.

Nejmenšímu byly čtyři roky. Ze školky přišel plný zážitků a teď je mamince vyprávěl. Maminka mu roztržitě odpovídala a přikyvovala.

Za chvíli ji dítě zatahalo za sukni: „Mami...“

Žena kývla a několika slovy zareagovala. Jenže tahání se opakovalo. „Mami...“ Maminka opět krátce odpověděla, škrábala brambory dál a myslela na záležitosti v zaměstnání.

Uplynulo pět minut. Dítě se na sukni pověsilo celou svou silou: „Mami, poslouchej mě očima.“

Poslouchat někoho očima znamená dávat mu na vědomí, že je pro nás důležitý.

Všechno důležité totiž prochází očima.

Jedna dospělá dcera napsala matce tento vzkaz:

„Když sis myslela, že se nedívám, pověsila jsi můj první obrázek na ledničku, a já jsem pocítila touhu dál doma kreslit.

Když sis myslela, že se nedívám, nakrmila jsi toulavou kočku, a tehdy jsem pochopila, že o zvířata je třeba pečovat.

Když sis myslela, že se nedívám, upekla jsi mi dort k narozeninám. Tehdy jsem pochopila, že maličkosti mají obrovský význam.

Když sis myslela, že se nedívám, modlila ses, a já jsem začala věřit v Boha, se kterým se dá mluvit.

Když sis myslela, že se nedívám, dala jsi mi pusku na dobrou noc, a já jsem věděla, že mě máš ráda.

Když sis myslela, že se nedívám, plakala jsi, a já jsem se naučila, že některé věci bolí, ale pláč přináší úlevu.

Když sis myslela, že se nedívám, usmála ses, a já k tobě chtěla být milá.

Když sis myslela, že se nedívám, bála ses o mě, a já jsem zatoužila stát se sama sebou.

Když sis myslela, že se nedívám, dívala jsem se a chtěla jsem ti poděkovat za všechno, co jsi udělala, když sis myslela, že se nedívám.”

Teorie

Mladík hrdě ohlásil svému učiteli: „Konečně jsem dosáhl naprosté dokonalosti. Umím zvládat výbuchy zlosti i mámení vášně, vymýtil jsem ze své duše veškerou dychtivost, ctižádostivost, touhu po moci i po penězích, i ty nejslabší milostné touhy, takže...“

Učitel ho přerušil: „Taková škoda! Zrovna včera se tu stala velice hezká dívka a světila se mi, že kdyby se jí naskytla příležitost, hned by se s tebou pomilovala...“

Mladík sebou trhl a vyvalil oči: „Ano? A kdo to je? Znáš ji?“

Mladý šlechtic se jednoho dne vydal za ctnostným opatem a požádal ho, zda by mohl vstoupit k němu do kláštera. Opat mladíka vyslechl a prohlásil, že nejdříve musí znát jeho zvyky, co má rád a co nerad. Šlechtic hrdě zvedl hlavu:

„Vždy se oblékám jen do bílého, piju jen vodu, v zimě jsem nahý myju ve sněhu. Abych umrtvil své tělo, zatloukl jsem do bot hřebíky a nechávám se čtyřicetkrát denně bičovat...”

Právě v tu chvíli přijel na dvůr opatství plně naložený vůz tažený bílým koněm. Vozka koně vypráhl, aby si odpočinul. Kůň se napil u studny a vyválel se v bělostném sněhu, aby se ochladil.

„Vidíš,” pokýval hlavou opat, Jen tvor je celý bílý, pije jen vodu, nahý se válí ve sněhu, do nohou má zatlučené hřebíky za den ho bičují jistě víc než čtyřicetkrát. A přesto je to stádo jen kůň...”

Léčba

Lékař zklamaně potřásl hlavou. Jeho pacient nejevil známky zlepšení. Už deset dní ten starý pán nereaguje na léčbu. Odevzdaně leží na lůžku v nemocničním pokoji, jako by nechtěl o svůj život bojovat. Vypadá unaveně a rezignovaně.

Den poté lékař opět zavrtěl hlavou, ale tentokrát údivem. Všechny pacientovy hodnoty se srovnaly. Stařeček seděl na posteli opřený o polštáře a do tváře se mu vrátila barva.

„Copak se to s vámi stalo?“ divil se lékař. „Ještě včera jsme se báli o váš život, a dnes vám skoro nic není! Jak je to možné?“

Starý pán se usmál. Dlouze přikývl a přitakal: „Ano, máte pravdu. Něco se stalo. Včera totiž za mnou přišel na návštěvu vnuk. Řekl mi, že se hned musím vrátit domů, protože se mu rozbilo kolo.“

Říkalo se o ní, že je trochu bláznivá. Bydlela v domově důchodců a měla zvláštní zvyk - každý večer objala televizor a políbila ho.

Ošetřovatel se ji zeptal: „Proč to děláte?“ „Ten hlasatel je jediný člověk na světě, který mě pozdraví a usměje se na mě.“

Obyčejný den

„Mami, podívej!“ vykřikla sedmiletá Martina.

„No jo,“ zamumlala roztržitě žena, protože řídila a myslela na tisíc věcí, které bude muset doma udělat.

Pak následovala večeře, večerníček, koupání, několik telefonátů - a byl čas jít spát.

„Honem, Martino, jdeš se do postele!“ Holčička se rozběhla po schodech do svého pokoje. Maminka jí unaveně dala pusku na dobrou noc, pomodlila se s ní a zachumlala ji do peřiny.

„Mami, já jsem ti ještě chtěla něco dát!“

„Dáš mi to zítra,“ odpověděla maminka, ale dcera zavrtěla hlavou: „To ne, ráno nebudeš mít čas.“

„Ale budu, neboj se,“ bránila se maminka. „Dobrou noc,“ dodala a zavřela dveře pokoje.

Ale ten zklamaný pohled jí nedopřál klid.

Tiše se vrátila do dětského pokoje a rozhlédla se kolem. Ve tmě si všimla, že Martina svírá v dlani kousky papíru.

Pomaličku jí ruku otevřela. Martina v ní držela velké červené srdce roztrhané na kousky. Když ho maminka složila, zjistila, že je na něm napsaná básnička nazvaná *Proč mám ráda maminku*.

Srovnala útržky papíru a četla:

„Proč mám ráda maminku

I když máš hodně práce a pořád něco musíš dělat, vždycky si najdeš čas na hraní.

Mami, mám tě ráda,

protože jsem pro tebe ta nejdůležitější část dne.“

Ta slova ji zasáhla přímo do srdce. Honem uvařila kakao a s dvěma hrníčky kakaa a dvěma kousky koláče spěchala do dětského pokoje. Něžně pohladila Martinu po tváři.

„Co se děje?“ ptala se holčička rozespale, zmatená tou noční návštěvou.

„To je pro tebe, protože jsi pro mne ta nejdůležitější část dne.“

Holčička se usmála, vypila polovinu hrníčku a usnula.

Kdo je nejdůležitější částí dne pro tebe?

Banalizované nebezpečí

Před osmi lety jsem potkala jednoho Francouze. Zdál se mi velmi dobrý, upřímný, úplně jiný než ti, které jsem potkala dříve. Uvěřila jsem všemu, co říkal.

Byla jsem jím tak okouzlena, že ačkoli jsem byla věfčí, po půl roce známosti s ním jsem se odstěhovala k němu do Francie. Žel, nevěděla jsem, že on i jeho matka jsou zataženi do věšectví...

Poté, co jsem se přestěhovala, mě jeho matka při první vhodné příležitosti zavedla k věšci, aby zjistil, jestli se s jejím synem nechci spojit kvůli penězům. Po návštěvě se vrátila šťastná, poněvadž onen věštec rozptýlil její obavy. Můj přítel se na mne ostatně také díval prizmatem toho, co mu o mně kdysi bylo předpovězeno. Ještě než mě poznal, měl napsáno na lístku, že jeho žena bude z Východu, o hodně mladší a ve jménu bude mít písmena „s“ a „z“. A protože všechno odpovídalo (mezi námi je věkový rozdíl 11 let a jmenuji se Agnieszka), vyplynul mu z toho náš svazek.

Když jsem byla přijata za nového člena rodiny, brávali mě často k různým věštcům, a i když jsem tomu všemu nevěřila, přesto jsem se na tom podílela. Všimla jsem si, že ani můj partner ani jeho matka neměli přátele, nenavštěvovali rodinu a jejich jedinými známými byli věštcí. V hlavě se mi tehdy rozsvítilo výstražné světýlko, ale ignorovala jsem ho...

„Kariéra“ v televizi

V jednu chvíli mě získali pro to, abych jim pomáhala s realizací programu o vyvolávání duchů. Natáčela ho známá francouzská televize a bylo do něho zapojeno mnoho věštců. Jezdili jsme po různých kostelích a hřbitovech a tam prováděly tyto programy. Nyní se mi to zdá děsivé, a tenkrát – i když jsem se vyvoláváním duchů nezabývala – mě přilákali slibem, že když jim teď pomohu, dostanu brzy místo pracovnice ve známé televizi. Všechny jejich sliby ale ukázaly jako lež a manipulace.

Ten program trval dva roky. Tou dobou jsem začala mít problémy: obavy, depresivní stavy. Nikdy předtím jsem neměla problémy s psychickým zdravím, ale tehdy – možná to bude znít divně – jsem cítila něčí přítomnost za čele. Když jsme se vraceli po vyvolávání duchů, někdy jsem náhle začínala plakat a dlouho se nemohla uklidnit. Dokonce dospěla k tomu, že když jsem dostala nějaký amulet, pověděl mi nějaký hlas, abych si přerežala žíly... V té době jsem neměla ponětí o tom, proč se to děje; nevěděla jsem, že to byl vliv těch seancí – byla jsem slepá. Vůbec jsem nepostrehla, že vlastně jsem se vzdálila od církve. Vůbec jsem nechodila do kostela, i na Vánoce a Velikonoce jsem zůstávala doma.

Seance pro zasvěcené

Jednou nás jeden z věštců přemluvil k tomu, abychom jely do Říma na motivační trénink. Na semináři jsme se měly dozvědět, jak se stát miliardářem. Vedl to americký trenér. Měl kolem padesátky, byl velmi energický, stále v černém oblečení. Šla jsem na ten seminář jako na obyčejné školení, ale když trenér zhypnotizoval sál se třemi tisíci účastníky, tehdy mě to vyděsilo. Neprováděla jsem totiž kroky, kterým trenér vybízel, byla jsem zcela při vědomí. Rozhlédla jsem se kolem: Poblíž mne začala těhotná žena výt a další lidé padali, křičeli a plakali... Byly to démonické scény. Trenér uvedl, že používá Dickensovu hypnózu. Třetího dne sál znovu zhypnotizoval a lidé byli schopni chodit po žhavém uhlí. Na závěr účastníci dostali certifikát, že jsou schopni překonávat svoje obavy a slabosti, poněvadž přešly oheň. Ten seminář byl velmi drahý: bylo za něj třeba zaplatit 1000 euro za osobu; soukromý seminář s tím trenérem stál 30 000 euro.

Každodenní věštby

Ve Francii je věštění populárnější více než jinde. Věštkyne a věštcí platí daně a jejich studia tam jsou normálně zaregistrovaná. Francouz jde k takovému věšci tak jako k lékaři...

Všechna životní rozhodnutí člověka, se kterým jsem bydlela, závisela na tom, co řekne věstec – od našich zasnub až po obchodní podnikání. V práci se přestal řídit svými znalostmi z oboru bankovníctví a všechny pohyby ve finančním sektoru odvozoval od rozhodnutí věstce. Podle jeho rad vydával obrovské sumy peněz, jenže nakonec došlo k tomu, že přišel o všechno a velké množství lidí se od něho odvrátilo. Rovněž matce mého partnera věstec předpověděl, že jednou vyhraje spoustu peněz, takže ta celé dny trávila v kasinu a stala se závislou na hazardu.

Za nějaký čas mě partner začal velmi omezovat; nedovoloval mi chodit do kostela ani se setkávat s lidmi mimo okruh věstců. Nemohla jsem po tři roky ani přijet do Polska, protože on nechtěl, abych jela sama, a na společnou cestu věčně neměl čas.

Návrat k církvi

Až když jsem se vrátila k církvi, teprve se mi začaly otevírat oči. Ve Francii je velké množství lidí nevěřících. Kostel v mé obci zeje prázdnotou. Naštěstí mi Pán Bůh poslal do cesty paní, která mě začala brát s sebou na mši svatou. Dá se o ní říct, že mi spadla z nebe. To díky ní – po šesti letech pauzy – jsem šla ke zpovědi a slíbila si, že již nebudu víru zanedbávat. Už jsem úplně ztratila naději, že se mi podaří dostat se z celé té hrůzy, ale když jsem se vrátila k církvi a začala čerpat ze svátostí a přistupovat ke svatému přijímání, dostala jsem najednou sílu a takový vnitřní pokoj, že jsem se přestávala bát.

Polský kněz, kterého jsem našla v Métách, mi řekl, že musím co nejrychleji od toho člověka odejít a vyrvat se z toho pekla, ale že se nemám divit, neboť nyní mohou útoky zesílit. Žel, ten kněz měl pravdu...

Zesílený útok

Bylo to čím dál horší. U mého partnera se začala projevovat agresivita. Nemohla jsem promluvit o víře ani se přiznat, že chodím na mši svatou, protože z toho šlel a doma bylo strašně zle...

Údery jeho agrese ještě vzrostly, když začal chodit k velmi známému věstci, který mu tvrdil, že rozmlouvá s andělem (já jsem už tenkrát věděla, že on rozmlouvá se satanem).

Když po jedné z návštěv u něho dostal záchvat šílenství, já vyděšená, nevědouc co dělám, jsem začala odříkávat polsky *Pod ochranu tvou*. Tehdy se můj partner uklidnil a začal se chovat normálně, zatímco předtím byl jako posedlý. Jeho matka vypadala podobně. Když jsem odcházela z domu, ona otevírala dveře a zuřivě mě proklínala a svolávala na mne to nejhorší.

Kufry za dveřmi

Jednoho dne, když se můj partner vrátil domů z návštěvy u věstce, který mu kdysi věstil naše zasnoubení, řekl mi, že se

mám sbalit a odjet. Asi mu moje přítomnost bránila v dosažení úspěchu.

Dalo by se říct, že mě vyhodil na ulici... Byla jsem zničená: neměla jsem práci, peníze ani bydlení... Přišlo i pokušení jít sama k věstkyni a dozvědět se, zda se k sobě zase vrátíme. Naštěstí mi dávala sílu a naději účast na Eucharistii. Odevzdala jsem všechno Pánu Bohu, protože jsem věděla, že sama to nezvládnu. Najednou se zcela nečekaně objevili lidé, kteří mi přišli pomoci. Po osmi letech se mi podařilo s Boží pomocí se z té hrůzy dostat!

Chtěla bych, aby si lidé uvědomovali, jak velkým nebezpečím je věšectví. Toto téma je často ignorováno a banalizováno. Prostě nám nedochází, jak obrovské ohrožení s sebou přináší! I já bych uvažovala podobně, kdybych to nezažila na vlastní kůži. Neuvedomujeme si, že tímto způsobem ničíme svůj život. Může to vést až k posedlosti.

Žel, člověk bez víry není schopen porozumět takovému ohrožení. Proto je tak důležité, abychom se vždycky pevně drželi Krista, protože jenom když setrváváme v milosti posvěcující a jsme-li posilováni svátostmi, dokážeme odporovat zlu.

Agnieszka

Z Miłujcie się! 5/2015

Překlad podle Světla 21/2016

Jak jsem se snažil nemodlit

Můj modlitební život nabral nečekané obrátky v den, kdy jsem se rozhodl stát ateistou. Bylo to těsně před mými osmnáctými narozeninami. Musím přiznat, že jsem nikdy moc dobrým ateistou nebyl, ale dělal jsem, co jsem mohl. K mému údivu tyto pokusy o odpadlictví převrátily můj modlitební život vzhůru nohama a naučily mě, jak být k Bohu v modlitbě naprosto upřímný. Popíšu, jak se mi to stalo.

Bylo mi sedmnáct a během několika měsíců se mi toho v životě zvtlo tolik, že jsem skončil v "depresích" a začal pochybovat o víře. Začalo to tím, že jsem dělal testy na vysokou a nečekaně jsem je projel na plné čáře. Den poté, co jsem se to dozvěděl, jsem dělal zkoušky na řidičák. Zdálo se, že vše půjde hladce, dokud se přede mnou na jedné poměrně frekventované silnici nezjevil žlutý parní válec. Pomalu si to šinul na šichtu a mně nezbyvalo, než ho následovat. Měsíce jsem nacvičoval otáčení na úzké silnici a nouzová zastavení. Na to, že uvíznu za něčím, co vypadá jako pojízdný hangár a pohybuje se rychlostí šneka, mě ale nikdo nepřipravil. Vedle mě na chodníku svištěly děti na odrážedlech a duchodci na elektrických vozících. Ale protože to byly zkoušky na řidičák, byl jsem příliš nervózní na to, abych se ten parní válec pokusil předjet. Takže jsem většinu zkušební jízdy jel rychlostí 10km/h. Šlo mi to skvěle.

Osobně si myslím, že tento obezřetný přístup byl chválný. Ještě teď trvám na tom, že tomu zkoušejícímu komisaři asi nedošlo, že ze mě bude mimořádně bezpečný řidič... jen co mě vypustí na silnici. Místo toho si mě asi představil jako typického svátečního řidiče, který v neděli vytáhne svého naleštěného miláčka a drandí s ním po přeplněných dálnicích, kde následně vznikají kolony delší než čínská zeď. Tak či tak zkoušející mě prostě nenechal projít.

Několik týdnů poté, co jsem se dozvěděl o svých výsledcích na přijímačkách a neudělal řidičák, mi moje první přítelkyně dala kopačky. Samozřejmě mi to zlomilo srdce. Teď se mi o tom mluv! Ale v té době mi skutečně připadalo, že se celý můj život zhroutil jako domek z karet.

A v té době to nebyl jediný sen, který se mi nesplnil. S kamarádem Stevem jsme připravovali misijní projekt. Chtěli jsme chodit do škol, organizovat shromáždění, pořádat koncerty a mluvit s lidmi o Ježíši. Dokonce nám už začala chodit pozvání od různých školských zařízení. A pak to celé padlo nejhorším možným způsobem. Jeden Stevův kamarád spáchal sebevraždu a Steve z toho byl úplně zničený. Odstěhoval se pryč, k lidem, kteří mu měli pomoci dát se dohromady. Bylo mi jasné, že ten školní projekt bez něj nebude fungovat.

Moje problémy se v porovnání s tím, čím procházel Steve, zdály celkem zanedbatelné. Ale naše plány zkrachovaly tak náhle, že jsem se nemohl zbavit pocitu, že mě nechal na holičkách. Ne Steve. Bůh. Nabídl jsem mu pět chlebů a dvě ryby, jako v tom pěkném besídkovém příběhu, ale On, místo toho, aby je požehnal a předkládal zbožňujícím davům, mi je hodil pod nohy.

V té době byla většina mých přátel pryč na vysokých školách a mně nezbyvalo, než si o samotě lízat rány, kousat nudou a hledat práci. Nakonec jsem ji našel – začal jsem pracovat jako uklízeč záchodů v jedné nemocnici.

Svět mi postupně zešedivěl. Začal jsem se stranit ostatními a neměl jsem chuť dělat cokoli jiného, než spát. Vždycky po práci jsem dojel na kole domů a zalezl do postele dlouho předtím, než se vůbec setmělo. Připadal jsem si jako ztracená existence, kterou nikde nechtějí, a nezdálo se, že by to Bohu nějak zvlášť zajímalo. Sebelítost se pomalu měnila v depresi. A od deprese je to jen pár kroků k pochybám.

Vyvrcholilo to jednou během nedělní bohoslužby ve starém býlém kostele, kam jsem chodil od mala. Postavili jsme se a se rozhlédl kolem. Došlo mi, že všichni děláme každou neděli večer to samé a že je to úplně nesmyslné divadlo. Život pro mě byl peklem na zemi a Bohu to bylo jedno. Vysoukal jsem z lavice a významně odkračel ven, do chladné noci. „Nevěřím, že existuješ!“ řekl jsem vztekle a po tvářích mi tekly slzy.

Následující den jsem strávil tím, že jsem Bohu neustále opakoval, že neexistuje. Cítil jsem se úplně sám – a to jsem Mě taky říkal. Pak jsem se samozřejmě divil, ke komu to teda mluvím a proč. Tak jsem se vědomě snažil nemodlit. Ale když jsem se nemodlil, nijak mi to neulevilo, naopak, cítil jsem se ještě více opuštěný, ublížený a sám. Zjistil jsem, že bez Boha nemám to, co si myslím nebo co cítím, žádnou cenu. Moje neschopnost vymazat nebo vytěsnit Boha mě deprimovala.

Nakonec jsem se smířil s tím, že prostě věřím, a brzy jsem si uvědomil, že s Bohem najednou mluvím mnohem víc, než když jsem byl oficiálně křesťanem. Moje modlitby ale nebyly nic učeného.

Velká část slov, která jsem Bohu řekl, byla sebelítostná, nesympatická a drzá. Přestal jsem se snažit udělat na Něj dojem. V sledkem bylo, že jsem byl v modlitbách upřímnější než dřív.

*Zpracováno podle knihy
Pete Greig, Když Bůh mluví
kterou vydalo nakladatelství Rosa
Podle: <http://www.vira.org>*

San Miguel: Oldest Church in the United States

San Miguel Chapel, located in Santa Fe New Mexico, holds the title of being the oldest church in the United States. It is thought to have been built around 1610. Originally referred to as "Hermita de San Miguel," the church was built on the site of an ancient kiva (a room used by Native Americans for religious rituals) utilized by the Anasco Indians. During its over 400 years in existence, the church has undergone quite a bit of damage and numerous restorations allowing San Miguel to be admired for posterity.

Popular belief holds that the San Miguel Chapel was constructed by Tlaxcalan Indians. The Tlaxcalan came to New Mexico from Mexico in 1598. The church initially served a limited group of Tlaxcalan Indians, laborers, and Spanish soldiers. In 1640, Luis de Rojas, a governor, did not see eye to eye with church authorities and orchestrated the destruction of the church. He was not completely successful as only a portion of the church had been damaged. The church was soon repaired only to be damaged again amid the Pueblo Revolt of 1680 in which the Spanish were driven out. Twelve years later, in mid-September, the Spanish returned to Santa Fe attempting to reconquer the former Spanish capital. A thousand or so Pueblo awaited them and initially refused to submit to the Spanish. The situation grew tense. Led by General Don Diego Vargas, the Spanish threatened to cut off the water supply to the area and proceeded to serve the Pueblo with an ultimatum. Submit to the Spanish or be attacked. In a surprising twist, two Pueblo men offered to leave and others followed. The two groups ended their dispute peacefully.

Governor General Don Diego de Vargas orchestrated the repair and restoration of San Miguel Chapel. By the end of 1710, the work was completed. Subsequent politicians continued in the upkeep of San Miguel and in 1798, the mayor of Santa Fe helped fund major repairs and the construction of the elaborate altar screen in the front of the church. A grand three-tiered bell tower was erected circa 1848, followed by the installation of the 780-pound San Jose Bell in the bell tower circa 1856.

According to sanmiguelchapel.org, in 1859 Archbishop Jean Baptist Lamy purchased the Chapel and surrounding land for the De LaSalle Christian Brothers. The De Salle Christian Brothers proceeded to develop a school on the adjacent site and continued to add needed repairs to the church. Ms. E. Boyd, a Santa Fe painter and Spanish Colonial art expert, helped restore the church in 1955 exposing the original dirt floor and uncovering sanctuary steps that can be seen today beyond the Communion rail. St. Michael's High School, which used San Miguel as its chapel from 1859 to 1967, owns and takes care of this historic treasure. In 2008, St. Michael's entered into a collaborative relationship with Cornerstones Community Partnerships for the preservation of San Miguel Chapel. Cornerstones has provided the technical and grant expertise for a major preservation effort.

San Miguel Chapel is a testament to the faithful who have worked tirelessly in restoring and preserving this historical gem. San Miguel offers Latin Mass at 2:00 p.m., New Mass at 5:00 p.m. on Sundays and the Schola Cantorum of Santa Fe sings Vespers and a Gregorian chant Mass every third Sunday of the month at 4:00 p.m.

By Jana Krcek

Mary is One of Us, But Hers is A Unique Role in the Church

As Catholics, we traditionally celebrate two months each year that are connected to Mary. In October we celebrate the month of the rosary, the great and traditional prayer to Mary. Each October 7, we celebrate the powerful intercession of Mary in 1571 at the Battle of Lepanto when the Christian world prayed the rosary for the deliverance of Europe from the Ottoman invasion.

The month of May each year is especially dedicated to Mary as the Mother of God, and as our mother. That practice can be traced back as far as the 13th century. Later it was associated in a special way with the Society of Jesus, the Jesuits.

The special tradition of the crowning of a statue of Mary as the Queen of Heaven is a popular devotion among our young people and in our schools.

Devotion to Mary has a long history in our Christian and Catholic faith. Tradition has it that St. John cared for Mary in Ephesus.

Throughout the centuries, Mary has been one of the most depicted figures in art, especially in paintings and the magnificent stained glass windows of churches of Europe and even here in our own country.

Like so many elements of faith in our secularized society, devotion and respect for Mary has had its ups and downs. In the years immediately following the Second Vatican Council, some proposed the need to reduce and even eliminate devotion to Mary, as if it were a distraction

from or even a competition with Jesus her son. Since then, the Church's faith and the very meaning of Mary as our mother have overcome such a misguided approach.

As a result, recent decades have witnessed within the Church that healthy and widespread love for Mary that understands her role as drawing us, her children, to her Divine Son.

This month of May, then, is a fitting moment to remind ourselves of the reason Mary is so important to the Church and to each of us.

Of course Mary is honored because she was the earthly and biological mother of Christ. The deep and natural bonds between mother and son alone would move us to venerate her memory.

But God's plan for Mary was far greater. She could have simply given birth to Jesus and then receded into the background. Instead, Mary took on a new and greater role in the plan of redemption.

Though born as one of us and from among us, Mary was unique. By God's love, she broke the chain of the original sin inherited by each of us from the disastrous decision of Adam and Eve.

God applied to Mary, in advance, the graces and forgiveness of Jesus' death on the cross. As a result she was sinless in her birth and throughout each choice she made during her life. She is the new Eve who cooperated with the new beginning of God's plan to save each of us.

Mary's sinlessness made her worthy to carry the Son of God for nine months and then to relate to Him most intimately. But from that beginning, our faith learns even more from her.

Throughout the Gospel we see the humility of Mary. She wears gently her motherly relation to Jesus. At most, she asks to see Him, or quietly asks why He gave pain to her heart and that of Joseph.

More prominently, we hear her telling her servants at a wedding (and each of us) "Do whatever He tells you." (Jn 2:5) We are with Mary when she hears that because she is close to Jesus, "and you yourself a sword will pierce" (Lk 2:35).

That prophecy comes to fulfillment. Mary stands with just a few faithful others at the foot of her Son's cross. She is humanly helpless. But in spirit she joins in His sacrifice to His Father. And at that moment, we are entrusted to her as our mother by Jesus.

The joys of family and motherhood, the humility of a servant, the goodness of doing God's will completely, and the deep and intimate knowledge of suffering – these are the lessons that our Catholic faith draws from Mary.

But most especially, Mary is a model because she is one of us. She stands as a reminder that what she did to follow Christ can be done by all. Don't let Mary slip away without renewing your love and devotion for Mary, our mother!

*Bishop David J. Maloney
The Observer, May 21, 2010*

Bájná Svatá Hora a tajuplný přírodní park Chřiby

Výsledky mnohaleté práce historiků, archeologů, filologů a teologů svědčí pro správnost názoru, že místem působení řeckých, slovanského jazyka znalých křesťanských misionářů sv. Konstantina–Cyrila a sv. Metoděje byla postupně dvě dnes známá velkomoravská hradiště. Prvním takovým velmi důležitým centrem bylo velkomoravské hradiště ležící nedaleko obce Mikulčice na Břeclavsku. Bylo oblíbeným místem pobytu panujícího moravského knížete (krále?) Rostislava (846–870).

Později se mocenské a duchovní centrum Velké Moravy přestěhovalo do míst, na nichž dnes leží město Uherské Hradiště a od něho řekou Moravou oddělené Staré Město u Uherského Hradiště. A odtud je to už jenom několik km do obce s někdejší cisterciátským klášterem Velehradem. Ten se v posledních staletích stal místem setkávání slovanských i neslovanských křesťanů Západu i Východu. A pak už stačí překonat jenom něco málo km abychom se dostali do velmi zajímavé, na dojmy bohaté oblasti Chřibů, kdysi dávno (prý) nazývané „Hory Hříběcí“. Tam, jako kaménky v barevné mozaice, leží nedaleko od sebe památná místa cyrilometodějské tradice.

Významná a velmi často navštěvovaná je „Hora sv. Klimenta“. Leží na pomyslné spojnici obcí Stupava a Osvětimany. Za zhlédnutí stojí přírodní, později lidskýma rukama částečně opracovaný kamenný útvar zvaný „Kazatelna“. Z této přírodní kamenné kazatelny prý snad řečtí věrozvěstové sv. Konstantin–Cyril a sv. Metoděj hlásali Slovo Boží shromážděnému moravskému lidu slovanským jazykem. Vždy laskavě, poutavě a všem přítomným srozumitelně.

Mezi pozoruhodnosti přírodního parku Chřiby patří také překvapivě vysoká, do výšky 30 metrů čnící homole zvaná „Svatoplukova mohyla“. Podle (starým pověstem nepřejících) znaleců byla vytvořena z původní skály a z velkých i

menších kamenů. Svým vzhledem a velikostí opravdu připomíná důstojnou mohylu nad hrobem významného panovníka. Podle ústní tradice je to lidskýma rukama vybudovaný památník nad tělem velkomoravského krále Svatopluka I. Velikého (871–894).

„Svatoplukova mohyla“ je součástí na plochu rozsáhlejší, tajuplnými příběhy opředené lokality zvané „Hroby“ (její vrchol má výšku 503 m n. m.). Když k vrcholu „Hrobů“ přicházíme od „Svatoplukovy mohyly“ přivítá nás plochá skála, na níž je vidět zřetelně vytesaný křížek. To jsme už na místě zvaném „Svatá Hora“, které důstojně „kraluje“ nad obcí Stupava. Křížek do skály prý vytesal stupavský pan farář P. Vavřinec Sigmund hned na počátku svých archeologických prací, započatých v 80. letech 19. století. Ve svém volném čase totiž působil jako amatérský archeolog. Podle P. Sigmunda na tomto místě stál jeden z hlavních Metodějových chrámů, v němž byl první moravský arcibiskup také pohřben. Základy chrámu hledají amatérští archeologové dodnes. Zatím marně.

Podle dochovaných zápisků našel P. Sigmund na „Svaté Hoře“ zbytky jakéhosi pohřebiště. Také velkou pálenou nádobu, umístěnou pod plochým kamenem, který byl ze všech stran podepřen menšími kameny. Později prý našel zlaté a stříbrné předměty, mj. monstrance a zlaté mešní kalichy. Všechny nálezy P. Sigmund předal částečně olomoucké konzistoři, částečně archeologu Wankelovi. Zbytek pak velehradskému klášteru. Co se potom s nálezy P. Sigmunda stalo, to dnes už nikdo neví.

V Sigmundových zápiscích se objevuje jméno jistého stařečka Posoldy z Blišic, který vyprávěl zážitky svého děda, chodícího přes Hroby do Osvětiman a modlícího se na Svaté Hoře u zbytků zdi nějakého kostela. Materiál z tohoto kostela byl snad ještě v 19. století odvážen na stavbu nového kostela ve Stupavě.

Znamé vrcholy Chřibů

Podle jiné pověsti, zapsané P. Vavřincem Sigmundem, na Svaté Hoře stála blíže nespecifikovaná budova až do konce 18. století. Staří lidé při prástkách vyprávěli o nocích, kdy bylo ze Svaté Hory slyšet zpěv, měnící se v pohřební nářky. Koncem 19. století stupavská mládež, která se bavila na tanečních zábavách, spatřila Svatou Horu ozářenou neznámou září. V adventu roku 1885, tedy v roce 1000. výročí smrti sv. Metoděje, byl stupavský starosta pan Strýček na číhané. Kolem 21. hodiny spatřil vzplanout Svatou Horu podivným světlem. Tento jev prý trval přibližně půl hodiny. Podobně jedna selka koncem léta roku 1885 při nočním hlídání obilí spatřila Svatou Horu osvětlenou.

Na všech těchto jmenovaných i nejmenovaných půvabných místech ve Chřibech a v jejich okolí, jakož i na celém Moravském Slovácku, se téměř na každém kroku setkáváme s místy a s dávnými příběhy, jež se vztahují k dávným časům působení řeckých bratrů–misionářů na Velké Moravě. Tradice lidového vyprávění je zde bohatá a stále živá! Do dnešních dnů má moc a schopnost povzbuzovat k tvůrčímu optimismu a k práci pro svůj národ!

Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

*Foto na zadní straně:
Chřiby - Kazatelna*

